

UNIVERZITA KARLOVA

HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Sebepojetí a očekávání studentů střední policejní školy

Self-concept and Expectation of Students of High Police school

Bakalářská práce

Vedoucí práce:

PhDr. Jana Procházková

Autor:

Lucie Čapková

Praha 2019

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucí práce PhDr. Janě Procházkové za vstřícné vedení a cenné rady, které mi pomohly s vypracováním této bakalářské práce. Dále děkuji řediteli Střední policejní školy Ministerstva vnitra v Holešově, plk. Ing. Janu Dvořákovi za umožnění dotazníkového šetření a také studentům této školy za vyplnění dotazníků. V neposlední řadě patří mé díky také mým nejbližším, kteří mě podporovali po celou dobu studia.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou bakalářskou práci „Sebepojetí a očekávání studentů střední policejní školy“ vypracovala samostatně. Dále prohlašuji, že všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány a že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 12. 07. 2019

Lucie Čapková

Anotace

Tato bakalářská práce se zabývá sebepojetím a očekáváním studentů střední policejní školy. V teoretické části se věnuji vymezení základních pojmů, jako je sebepojetí a očekávání, struktura, dynamice a vývoji sebepojetí. V praktické části mě zajímá, jaké je sebepojetí studentů prvního a čtvrtého ročníku střední policejní školy, a zda je možné mezi těmito ročníky najít nějaké rozdíly. Zaměřuji se také na konkrétní očekávání těchto studentů v souvislosti se studiem na střední policejní škole a s prací policisty. Data pro praktickou část byla získána prostřednictvím dotazníkového šetření.

Klíčová slova

sebepojetí, očekávání, studenti, střední škola, střední policejní škola, policie

Annotation

This bachelor thesis deals with the self-concept and expectation of students at high police school. In the theoretical part I focus on defining basic terms such as self-concept and expectation, structure and dynamics of self-concept and self concept development. In the practical part I am interested in the self-concept of students of the first and fourth year at high police school and whether are any differences between them. I also focus on the specific expectations of these students in the context of their studies at high police school and in the context of working as a police officer. Data for the practical part was obtained by a questionnaire research.

Key words

self-concept, expectation, students, high school, high police school, police

Obsah

Úvod	7
TEORETICKÁ ČÁST	
1 Sebepojetí	8
1.1 Vymezení pojmu	8
1.2 Historické kořeny výzkumu sebepojetí	10
1.3 Struktura a dynamika sebepojetí	11
1.4 Vývoj sebepojetí	11
1.4.1 Novorozenecké a kojenecké období	11
1.4.2 Batolecí věk	12
1.4.3 Předškolní věk	12
1.4.4 Mladší a starší školní věk	13
1.4.5 Období dospívání	13
2 Očekávání	16
2.1 Vymezení pojmu	16
2.2 Pozitivní a negativní očekávání	16
3 Očekávané osobnostní kompetence policisty	17
PRAKTICKÁ ČÁST	
4 Výzkumné šetření	18
4.1 Cíl výzkumného šetření	18
4.2 Výzkumné otázky	18
4.3 Výzkumná metoda	18
4.4 Výzkumný vzorek	19
4.5 Sběr dat	19
4.6 Zpracování dat	19
5 Výsledky výzkumu a jejich interpretace	21
5.1 Sebepojetí – vyhodnocení dotazníků	21
5.2 Očekávání – vyhodnocení dotazníků	40
Diskuze:	63
Závěr	66
Seznam použité literatury:	68
Přílohy	70

Seznam zkratek

BIS	Bezpečnostní informační služba
CERN	franc. Conseil Européen pour la recherche nucléaire (Evropská organizace pro jaderný výzkum)
HZS	Hasičský záchranný sbor
NCOZ SKPV	Národní centrála proti organizovanému zločinu služby kriminální policie a vyšetřování
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PČR	Policie České republiky
SPŠ	Střední policejní škola
URNA	Útvar rychlého nasazení
UZSI	Úřad pro zahraniční styky a informace
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola
VZ	Vojenské zpravodajství

Úvod

Pro téma „Sebepojetí a očekávání studentů střední policejní školy“ jsem se rozhodla z důvodu, že si myslím, že téma sebepojetí je dnes velmi aktuální, a to mnohdy právě i v souvislosti se studiem (ať už na základní, střední, či vysoké škole) a očekáváními, která máme od své budoucnosti. Nápad vybrat si jako respondenty právě studenty střední policejní školy vzešel z uvědomění, že mám sama ve své rodině a blízkém okolí několik osob pracujících u Policie České republiky, a také těch, kteří vystudovali některou z policejních škol. Je tedy možné, že na některých místech této práce (zejména v interpretacích výsledků výzkumu) budou mé myšlenky a úvahy dosti ovlivněné informacemi z praxe, které jsem získala právě od těchto mých blízkých.

Uvědomuji si, že právě tyto školy si informace o sobě a svých studentech velmi pečlivě střeží a není tak úplně jednoduché na těchto školách jakožto „civilista“, provádět jakýkoliv výzkum. O to více si cením toho, že mi toto bylo na Střední policejní škole Ministerstva vnitra v Holešově umožněno.

Hlavním cílem mé bakalářské práce je zjistit, zda se nějak výrazněji odlišuje sebepojetí studentů prvního a čtvrtého ročníku Střední policejní školy, a také jaká jsou očekávání těchto studentů od budoucnosti ve vztahu ke studiu a práci (zejména u Policie ČR).

Bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou. V teoretické části se nejprve věnuji tématu sebepojetí – vymezení pojmu, historickým kořenům výzkumu sebepojetí, struktuře, dynamice a vývoji sebepojetí. Následuje část zaměřená na očekávání, kde zejména objasním význam tohoto pojmu a vymezím dva základní druhy očekávání. V poslední kapitole teoretické části se krátce zmíním o očekávaných osobnostních kompetencích policisty.

V praktické části pracuji především s daty, která jsem získala pomocí dvou dotazníků, které jsem vytvořila výhradně pro účely této práce. Dále se pokouším o interpretaci výsledků získaných na základě vyhodnocení těchto dat, s přihlédnutím k poznatkům uvedeným v teoretické části.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 Sebepojetí

1.1 Vymezení pojmu

Definice a pohledů na sebepojetí je možné najít mnoho, zmíním na tomto místě alespoň některé z nich.

„Sebepojetí je základem jáství člověka, je souhrnem názorů na sebe, na své místo ve světě a v tomto smyslu je souhrnem pocitů, jimiž prožíváme spokojenost nebo nespokojenost se sebou, větší nebo menší sebedůvěru, sebeúctu a vliv na druhé“ (Smékal, 2007, str. 368).

„Sebepojetí není jen souhrnem představ o sobě, byť smysluplně organizovaných. Je v něm zároveň vyjádřen i vztah k sobě, charakterizovaný emocionálními prožitky Já, který se realizuje v rámci základní dimenze hodnocení, tedy pozitivy – negativy“ (Blatný a kol., 2010, str. 124).

„Sebepojetí je tvořeno vztahem k sobě. Projevuje se tím, co si o sobě myslím, co si o sobě představuji, jak se prožívám a hodnotím“ (Praško, 2007, str. 27).

„Sebepojetí lze vymezit jako organizovaný, soudržný celek utvořený z vnímání sebe sama jako individua i sebe ve vztahu k ostatním lidem a okolnímu světu“ (Junková, 2004 cit. podle Vymětal a kol., 2007, str. 118).

Vymětal (2006) uvádí, že sebepojetí je tvořeno zejména sebehodnocením a identitou. Dále se sebepojetím souvisí také jméno, pohlaví, sociální role, vlastnosti osobnosti a chování, na druhé straně také tělesné schéma a vnější zjev.

Massenzana (2017) hovoří o tom, že sebepojetí a sebeúcta hrají v životech lidí zásadní roli, jelikož mají mimo jiné vliv na celkovou osobní psychickou pohodu jedince a spokojenost se sebou samým, ale ovlivňují také například sociální vztahy.

Sebepojetí v sobě obsahuje složky kognitivní, konativní a afektivní (Blatný a kol., 2010).

Podle Sedláčkové (2009) je sebepojetí reprezentováno komplexním obrazem vlastního Já, tedy představou o sobě samém. Do této kategorie pak zařazuje ještě následující pojmy:

Sebehodnocení – základem sebehodnocení je znalost vlastních kompetencí, zkušenost s úspěchem či neúspěchem, ale také například zkušenost s hodnocením a názory dalších lidí.

Sebedůvěra a sebeúcta – tyto dva pojmy v sobě zahrnují sebepoznání, ale obrazu vlastního Já dávají také určitou hodnotu, která se následně projevuje jako představa vlastních možností v aktuálním sociálním kontextu.

Sebevědomí – sebevědomí můžeme považovat za vědomou vlastnost, která je vyjádřením toho, že si všichni lidé již od dětství vytvářejí vědomý názor na své schopnosti, vlastnosti a stupeň společenského přijetí. Tento názor však nemusí být vždy úplně správný. Součástí takto koncipovaného názoru na sebe jsou také prohry, zklamání, slabosti a omezení.

Sebereflexe – „sebereflexe člověka, z níž vyplývá sebepojetí jako obraz sebe sama, vzniká jako zobecnění poznatků o sobě, které každý člověk získává především v interakci s okolním světem“ (Sedláčková, 2009, str. 18). Na sebereflexi mají vliv různé osobnostní a situační faktory. Z osobnostních jsou to například celkové aktuální sebepojetí, osobní světový názor nebo hodnotové systémy, ze situačních potom třeba aktuální psychický stav nebo očekávání.

Sebeláska – postoj k sobě samému však nemůžeme hodnotit pouze na rozumové úrovni, významnou roli zde hraje také citový vztah, tedy sebeláska. Ta je vyjádřena mírou sebeakceptace, která je výsledkem různých dílčích (mnohdy dokonce ambivalentních) pocitů.

Stejně jako se různé definice sebepojetí, různé se i kategorie a pojmy, které pod sebepojetí rozliční autoři zařazují. Jsem si tedy vědoma toho, že jsem v této kapitole uvedla jen některé z nich. Rozhodně se tím nesnažím tvrdit, že by do sebepojetí nepatřily například identita nebo tělesné schéma (jak uvádí třeba Vymětal, 2006), i přesto, že se zde o nich podrobněji nezmiňuji.

1.2 Historické kořeny výzkumu sebepojetí

Autorů, kteří se zajímali o problematiku sebepojetí jedince, a ovlivnili tak výzkum i celkový pohled na toto téma, je mnoho, pokusím se však uvést alespoň některé z těch nejdůležitějších.

William James jako první rozlišil dva aspekty já, a to: Já jako subjekt duševní činnosti (poznávajícího Já) a Já jako objektu duševní činnosti (obraz činného Já, poznávané a poznané Já). První zmíněné označil jako „I-self“, druhé jako „Me-self“. Právě „Me-self“ bychom mohli označit v dnešní terminologii jako sebepojetí. Sebeпоjetí (respektive „Me-self“) James definuje jako sumu všeho, co člověk může nazvat svým vlastním (Blatný a Plháková, 2003).

Charles Horton Cooley používal pojmu „zrcadlové Já“, tedy že lidé v blízkém okolí nastavují jedinci jakési sociální zrcadlo, které obsahuje názory druhých lidí na daného jedince. Já je podle něj naše představa o tom, co si jiní lidé myslí o našem vzhledu, vystupování, charakteru atd. Tyto názory druhých jsou následně v dospívání internalizovány do stálé psychické struktury – „představa sebe“, která není však pouhou reflexí, nýbrž ji člověk průběžně myšlenkově zpracovává (Blatný a Plháková, 2003).

Donald Snygg a Arthur W. Combs se věnovali osobnosti z pohledu fenomenologie. Důležitým pojmem v jejich teorii bylo vjemové pole – tedy celý vesmír jedince, včetně člověka samotného, tak jak jej právě on vnímá v okamžiku svého jednání. V jevovém poli můžeme naléznout vnitřní oblast zvanou „jevové (vnímané) já“ – to je způsob, jakým se lidé vnímají v různých situacích, na kterých se podílejí. Jádrem tohoto jevového já je sebepojetí. Zatímco jevové já se s každou situací mění, sebepojetí je poměrně stálé. Sebeпоjetí má také vliv na duševní zdraví každého jedince. Pro duševně zdravého jedince je dle Snygga a Combse typické pozitivní sebepojetí, naopak negativní sebepojetí souvisí s maladaptací, depresí, či sociopatickým chováním (Drapela, 2011).

Podle Carla Ransoma Rogerse vyjadřuje pojem sebepojetí názor člověka na sebe sama a může být buď pozitivní, zhodnocující, nebo negativní, znehodnocující. Sebeпоjetí ovlivňuje velkou měrou nejbližší okolí jedince (např. rodiči, ale i dalšími pro jedince významnými osobami). Pokud se dítěti dostává nepodmíněného kladného přijetí, lépe se u něj utváří pozitivní sebepojetí (Drapela, 2011). Rogers později začal používat ještě pojmu „ideální self“ – tedy takové sebepojetí (takové já), které by člověk rád měl. Cílem

by v životě jedince mělo být, aby jeho self (jinými slovy skutečné, realistické já) a ideální self byly kongruentní. Jinak řečeno, aby spolu byly v souladu (Šiffelová, 2010).

1.3 Struktura a dynamika sebepojetí

Vymětal (2006) rozlišuje strukturu a dynamiku sebepojetí. Struktura sebepojetí je dle něj „*relativně stabilní celek osobnostních charakteristik, jež se vyvíjí, tedy diferencují a integrují, jsou vědomé, či snadno přístupné uvědomění*“ (Vymětal, 2006, str. 212).

Jako dynamiku sebepojetí můžeme označit proces změny. Jedná se tedy o určitou změnu osobnosti člověka. „*Dynamika vývoje sebepojetí spočívá v tom, že se na základě zkušeností se sebou a světem postupně diferencuje, a lidský jedinec získává způsobilost se vyrovnávat v co největším rozsahu s novými zkušenostmi*“ (Vymětal, 2006, str. 212).

V současné době je u sebepojetí zdůrazňována především jeho multifacetová, hierarchicky uspořádaná struktura a dynamika fungování, kde hrají důležitou roli jednak Já-motivy, ale také situační kontext. Termín multifacetové znamená, že sebepojetí tvoří řada dílčích mentálních reprezentací Já, které jsou různými autory označovány například jako percepce, schémata nebo prototypy. Ty pak tvoří systém významů vztahovaných k Já. Významné jsou zde kategorie jako centralita, možnosti uskutečnění či pozitivita nebo negativita. Hierarchické uspořádání pak navazuje na Cooleyho teorii, kterou jsem zmiňovala výše (Blatný a kol., 2010).

1.4 Vývoj sebepojetí

Podle Vágnerové (2012) se vztah k sobě (tedy sebepojetí) vytváří u jedince od počátku jeho života, jeho základ tvoří zkušenosti z raného vývoje a možná také již z prenatálního období.

1.4.1 Novorozenecké a kojenecké období

Počátky uvědomování si sebe sama bychom mohli najít už v novorozeneckém období (Langmeier a Krejčířová, 2006).

Již mezi 3. – 6. měsícem života se u dítěte objevuje základní fáze uvědomování sebe sama. Dítě v tomto věku začíná odlišovat projevy své od projevů jiných lidí. Ve druhé

polovině kojeneckého věku si dítě uvědomuje vlastní tělo a jeho aktivity. Právě na tělo je v tomto věku vázán prožitek sebe sama. Zkušenost s vlastním tělem a pohyby pomáhá dítěti pochopit, že není součástí svého okolí, nýbrž je od něj oddělené (Vágnerová, 2012).

„K zpřesnění základního sebepojetí přispívají i reakce jiných lidí. Jejich projevy potvrzují skutečnost, že je dítě samostatnou bytostí. Jde např. o jméno dítěte, verbální komentář označující části jeho těla, jeho aktivity, a všechny tyto informace se stávají součástí dětského sebepojetí“ (Vágnerová, 2012, str. 119).

1.4.2 Batolecí věk

Mahlerová (1975 cit. podle Langmeier a Krejčířová, 2006) na základě pozorování dětí od narození do 3-4 let uvádí, že psychické „já“ dítěte se postupně rodí v interakcích s matkou. Vývoj sebepojetí je podle ní tak závislý právě na utváření vztahu dítěte s matkou.

V batolecím období jsou již utvořeny základy sebepojetí. Ve dvou letech již mnoho dětí dokáže uvést své základní charakteristiky – např. zná své pohlaví nebo dokáže říct, že je dítě a ne dospělý (Langmeier a Krejčířová, 2006).

Vágnerová (2012) uvádí, že rozvoj sebepojetí směřuje k potvrzení vlastní jedinečnosti, individuality, ale také ke spojení s ostatními, zdůrazňuje se podobnost s jinými lidmi a příslušnost k nim. Sebepojetí se u batolete rozvíjí v rámci diferenciaci sama sebe od okolí – batole se na jednu stranu diferenciuje od osob, které o něj pečují, ale zároveň se k nim určitým způsobem vztahuje a rozvíjí se právě prostřednictvím vztahů s jinými lidmi. Důležitá je tedy nejen osoba matky, o které jsem se zmiňovala již výše, ale i další blízké vztahové osoby.

1.4.3 Předškolní věk

V předškolním věku je již dítě schopné popsat své vlastní fyzické rysy, vlastnictví i své preference – předškolák je schopný říct, co má a co nemá rád (Langmeier a Krejčířová, 2006).

Dle Vágnerové (2012) je právě předškolní věk (spolu s batolecím obdobím) velmi významný pro vývoj sebepojetí jedince – pro předškolní dítě je velmi důležité, jak vypadá. Součástí dětské identity je totiž tělové schéma. Dále uvádí, že předškolní děti zahrnují do

svého sebepojetí především pozorovatelné charakteristiky – kladou důraz na zevnější, kompetence, ale také psychické vlastnosti, osobní preference, příslušnost k sociální skupině (případně konkrétním lidem) a vlastnictví (zejména žádoucích věcí).

1.4.4 Mladší a starší školní věk

Ve školním věku začíná být sebepojetí dítěte čím dál tím více uvědomělejší. Na sebepojetí dítěte v tomto věku působí zejména různé role, postavení ve vrstevnické skupině a interakce s dospělými. Zhruba kolem osmého roku dítěte se jeho sebepojetí určitým způsobem stabilizuje, na rozdíl od předškolního věku, kdy bylo sebepojetí závislé především na aktuální situaci (Gillernová, Krejčová a kol., 2012).

Sebepojetí a školní prostředí

Pro dítě ve školním věku je důležitou referenční skupinou školní třída. V rámci školní docházky ovlivňuje sebepojetí dítěte mimo jiné srovnání s vrstevníky. Dítě si díky vrstevníkům uvědomuje svou podobnost a rozdílnost ve vztahu k ostatním lidem. Dále dochází k tomu, že si dítě lépe uvědomuje, jaké jsou jeho přednosti a nedostatky, a stává se tak díky tomu sebekritičtější (Vágnerová, 2012). V rámci školního prostředí je sebepojetí také jedním z důležitých faktorů školní úspěšnosti. Ukazuje se, že pokud má dítě snížené sebevědomí a sebedůvěru (což můžeme označit jako určité složky sebepojetí), respektive považuje samo sebe za někoho neschopného zvládat zadané úkoly a mít úspěch, snižuje se jeho školní výkon a zhoršuje jeho školní úspěšnost. Problémy však mohou nastat i ve chvíli, kdy má dítě tzv. zvýšené sebevědomí (považuje samo sebe za někoho, kdo vše suverénně zvládá), v takových případech může docházet k situacím, kdy má dítě problém si přiznat neúspěch (raději ho připisuje druhým lidem, např. „nespravedlivým učitelům“), případně může při neúspěchu prožívat trauma spojené s tím, že se bortí jeho sebepojetí (Franclová, 2013). Dalo by se tedy říci, že od období mladšího školního věku se čím dál více na sebepojetí jedince podílí nejen jeho rodina a nejbližší okolí, ale také škola a její prostředí.

1.4.5 Období dospívání

Období dospívání se ve své práci budu věnovat o něco více než předešlým vývojovým obdobím. Pro tento krok jsem se rozhodla z důvodu, že práce pojednává o sebepojetí

a očekávání studentů střední školy, týká se tedy osob, nacházejících se právě v období dospívání.

V tomto období dochází v organismu jedince k rychlým biologickým změnám, nicméně kognitivně je dospívající již na poměrně vysoké vývojové úrovni, takže je schopný tyto změny určitým způsobem reflektovat a zpracovávat (Klomsten, Skaalvik, Espnes, 2004). Zatímco v předešlých vývojových obdobích vnímaly mladší děti informace osobě spíše jako nezávislé jednotky, mezi nimiž se nepředpokládá žádný vztah, v období dospívání je již sebepojetí chápáno více komplexně. Dospívající jedinci jsou schopni si uvědomit případné rozpory v sebehodnocení a snaží se je nějakým způsobem sjednotit a zpracovat do celkového pojetí sebe sama. Úvahy adolescentů o sobě samých často vedou k přesvědčení o vlastní komplikovanosti. Z nejasnosti představ o sobě samém pak pramení snaha adolescentů o zjištění, kým vlastně jsou (Vágnerová, 2012). Právě v období dospívání si jedinec začíná aktivně vytvářet vlastní identitu (Sedláčková, 2009). O důležitosti vytváření a uchopení vlastní identity v období dospívání hovořil již psycholog Erikson, který v období adolescence vymezil psychosociální krizi nazvanou „identita vs. zmatení identity, do rozsahu významných vztahů pak zařadil především skupiny vrstevníků a party (Erikson, 1999). Je tedy zřejmé, že identita jedince a také jeho sebepojetí je v období dospívání poměrně silně ovlivňováno mimo jiné také vztahy s vrstevníky. Významným se stává zejména přijetí a ocenění vrstevníky (Orel, Obereignerů, Mentel, 2016). Během dospívání se (ať už na základě kontaktu s vrstevníky nebo vlivem vlastních úvah a zkušeností) postupně mohou měnit normy a hodnoty, které jedinec přijímá. Tyto hodnoty jsou někdy poněkud odlišné od hodnot, které se mu snaží vštípit rodiče. Pro vytvoření zdravého sebepojetí je důležité, aby se rodiče snažili svému potomkovi porozumět a podpořili ho při hledání jeho základních hodnot, osobní orientace a životních cílů (Langmeier a Krejčířová, 2006).

Nový způsob myšlení (přemýšlení) o sobě a o světě může v období dospívání být zdrojem větší kritičnosti, nespokojenosti, zklamání a pesimismu, protože na rozdíl od mladšího dítěte, již dospívající srovnává to, co reálně existuje, s tím, co by mohlo být, tedy určitým ideálem (Farková, 2009).

Za důležité považuji zmínit také to, že u dospívajících se mnohdy vyskytují výkyvy sebepojetí, nejistota o sobě samém a vyšší zranitelnost sebeúcty. Dochází k tomu v souvislosti se změnou hormonální produkce, která je doprovázena výraznou labilitou emočního ladění a tendencí reagovat přecitlivěle (Orel, Obereignerů, Mentel, 2016).

Podle Vágnerové (1999) hraje v období dospívání významnou roli i tělesné sebepojetí. V tomto období se totiž tělo jedince mění a nabývá formy, která má již trvalejší charakter. Tělesné změny mají pro sebepojetí dospívajících jedinců různý význam, ten je daný subjektivně. Záleží na konkrétních představách o atraktivitě dospělého zevnějšku, psychické vyspělosti dospívajícího a sociálních reakcích, které tyto změny doprovázejí. Dospívající tak může tyto změny prožívat a přijímat pozitivně nebo negativně. Určitou dobu také trvá, než se jedinec ve svém změněném tělovém schématu zorientuje a přijme svou novou identitu.

2 Očekávání

Tématu očekávání se budu následně mnohem více věnovat v praktické části své bakalářské práce, kde se zaměřuji na konkrétní očekávání studentů střední policejní školy. V této kapitole bych se tedy chtěla především pokusit vysvětlit, co pojem očekávání vůbec znamená.

2.1 Vymezení pojmu

V psychologii se výraz očekávání často spojuje s pojmem **anticipace**. Anticipaci můžeme chápat jako nějakou předem vytvořenou představu; předvídání určitých procesů, jevů nebo událostí; na nejjednodušší psychologické úrovni pak jako očekávání přicházejících podnětů (Hartl a Hartlová, 2015).

Pojem očekávání bývá také mnohdy dáván do souvislosti s pojmem motivace. „U člověka se v důsledku vysoce vyvinutých kognitivních dispozic a procesů (abstraktní pojmové myšlení), umožňujících mj. předvídání, uplatňuje v jeho chování také očekávání (anticipace). Psychologové je pokládají za důležitý motivační konstrukt“ (Nakonečný, 1996, str. 23-24).

2.2 Pozitivní a negativní očekávání

Podle Nakonečného (2000) je očekávání nějakých událostí spojené s emoční dimenzí „naděje-obavy“, a to v závislosti na perspektivách, které budoucnost přináší. Pokud očekáváme něco pozitivního, hovoříme o naději, pokud se naše očekávání vážou k něčemu, co by mohlo být negativní, hovoříme o obavách (případně strachu).

3 Očekávané osobnostní kompetence policisty

Pro zařazení této krátké kapitoly jsem se rozhodla z důvodu, že (jak jsem již zmiňovala výše) praktická část mé bakalářské práce souvisí se studenty střední policejní školy. Tedy jedinci, u nichž je velký předpoklad, že v budoucnu budou nějakým způsobem působit u Policie České republiky. Chtěla bych se na tomto místě tedy jen velmi krátce zmínit, o jakých kompetencích se v souvislosti s příslušníky Policie ČR, hovoří. Pravděpodobně každý z nás má určitou představu o tom, jaký by měl dotyčný, který se chce stát policistou, být, ať už jde o jeho fyzické dovednosti, schopnost jednat čestně a spravedlivě, nenechat se snadno ovlivnit názory druhých lidí, pomáhat těm, kteří jeho pomoc potřebují apod.

Číhal (2008) uvádí například tyto očekávané osobnostní kompetence: policista by měl zvládat kriticky myslet, nenechávat sebou manipulovat, být schopný spolupracovat, dále by měl umět předcházet vzniku osobních konfliktů a umět přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly. Co se týče komunikace, měl by se umět vyjadřovat přiměřeně k účelu jednání v dané situaci a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování. V neposlední řadě by měl policista umět reálně posuzovat své fyzické i duševní možnosti a odhadovat výsledky svého chování a jednání.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 Výzkumné šetření

4.1 Cíl výzkumného šetření

Cílem výzkumného šetření je zjistit sebepojetí a očekávání studentů Střední policejní školy. V části zaměřující se na očekávání, je kladen důraz zejména na konkrétní očekávání od studia na střední policejní škole, budoucí profesní směřování respondentů a jejich pohled na profesi policisty jako takovou. Dalším z cílů je zjistit, zda v rámci sebepojetí a očekávání existují rozdíly mezi studenty prvního a čtvrtého ročníku.

4.2 Výzkumné otázky

Výzkumná otázka č. 1: Liší se výrazněji sebepojetí studentů prvního a čtvrtého ročníku?

Výzkumná otázka č. 2: Má více než polovina respondentů v úmyslu v budoucnosti pracovat u policie?

Výzkumná otázka č. 3: Je mezi studenty prvního ročníku větší podíl těch, kteří v budoucnu plánují pracovat u policie, než u studentů čtvrtého ročníku?

Výzkumná otázka č. 4: Považuje více než polovina respondentů profesi policisty za prestižní (spojenou s úctou)?

4.3 Výzkumná metoda

V praktické části práce jsem se rozhodla pro využití kvantitativně orientovaného výzkumu. Pro sběr dat byly využity dva nestandardizované dotazníky, které jsem vytvořila právě pro získání dat k této bakalářské práci. Oba dotazníky jsou k nahlédnutí v části „Přílohy“, a to jako Příloha č. 1 a Příloha č. 2.

První z dotazníků byl zaměřen na sebepojetí – ten obsahuje celkem 18 otázek, u nichž respondenti označovali své odpovědi na škále 1-5, podle toho, jak moc souhlasili s uvedenými tvrzeními.

Druhý dotazník se zaměřuje na očekávání. Obsahuje celkem 12 otázek, 10 otázek je uzavřených (z toho 3 s možností doplnění vlastní odpovědí), 2 otázky jsou otevřené. Poslední (12. otázka) je určena pouze pro studenty čtvrtého ročníku, a týká se naplnění jejich očekávání během studia.

Oba dotazníky obsahují shodnou hlavičku, kde respondent odpověděl, zda je muž nebo žena, který ročník školy v současné době navštěvuje, a jestli se osobně zná s někým, kdo pracuje u Policie České republiky.

4.4 Výzkumný vzorek

Respondenti byli studenti Střední policejní školy Ministerstva vnitra v Holešově. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 184 studentů. Z prvního ročníku bylo 107 respondentů (58 mužů a 49 žen), 77 respondentů (49 mužů a 27 žen, jeden respondent o sobě tento údaj neuvedl) bylo z ročníku čtvrtého. Z celkového počtu 184 respondentů znalo 132 osobně někoho, kdo pracuje u PČR, dva respondenti tuto otázku nezodpověděli.

4.5 Sběr dat

Sběr dat proběhl v listopadu 2017. Studentům byly dotazníky rozdány v rámci třídnických hodin. Dotazníkové šetření bylo prováděno anonymně a dobrovolně. Přístup vedení školy k realizování výzkumu byl velice vstřícný.

4.6 Zpracování dat

Nejprve proběhl přepis dat z „papírových dotazníků“ do elektronické podoby. Takto upravená data jsem následně vyhodnocovala pomocí programu Microsoft Excel (provedla jsem výpočty základních statistických charakteristik, jako jsou modus nebo aritmetický průměr). V případě otevřených otázek jsem provedla kategorizaci a sumarizaci slovních odpovědí. Z takto získaných údajů jsem pro větší přehlednost výsledků následně vytvořila tabulky a grafy.

U některých dotazníků jsem v průběhu přepisu do elektronické podoby zjistila, že některou z otázek nevyplnili (ať už se jednalo o záměrné vynechání nebo opomenutí), nicméně tuto skutečnost jsem v žádném z případů nepovažovala za tolik zásadní, aby mohlo dojít ke zkreslení výsledků, tudíž jsem do vyhodnocování zařadila také pouze z části

vyplněné dotazníky. O jednotlivých počtech respondentů (a vynechaných otázkách) pak informuji přímo u vyhodnocení jednotlivých otázek.

5 Výsledky výzkumu a jejich interpretace

5.1 Sebepojetí – vyhodnocení dotazníků

Respondenti měli k dispozici pětistupňovou škálu od 1 = rozhodně nesouhlasím, po 5 = rozhodně souhlasím, pomocí níž odpovídali na 18 otázek/tvrzení o sobě.

U grafů, které zobrazují procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí, kvůli zaokrouhlení výsledných hodnot na 2 desetinná místa, nemusí vždy součet procent dávat přesně 100.

Až při sčítání dotazníků, před začátkem vyhodnocování dat, jsem zjistila, že se mi nějakým nedopatřením vrátilo od studentů prvního ročníku pouze 106 dotazníků týkajících se sebepojetí, nikoliv 107, jako tomu je v případě dotazníku zaměřeného na očekávání.

Za důležité zde považuji zmínit také to, že v prvním ročníku 2 respondenti zřejmě zapomněli vyplnit dotazník na druhé straně (otázky 13-18), 1 student pak z nějakého důvodu vynechal otázky 8-16, u čtvrtého ročníku došlo k opomenutí vyplnění druhé strany u jednoho ze studentů. Jak jsem zmiňovala již výše, opomenutí vyplnění některých otázek jsem zde nepovažovala za natolik zásadní, aby to mohlo zkreslit výsledky výzkumu, z tohoto důvodu jsem se rozhodla dotazníky do vyhodnocování začlenit, a využít tak alespoň ostatních získaných odpovědí od dotyčných studentů. Pro lepší přehled o počtu respondentů, je u každé otázky vytvořena tabulka, ve které mimo jiné uvádím, kolik respondentů danou otázku zodpovědělo.

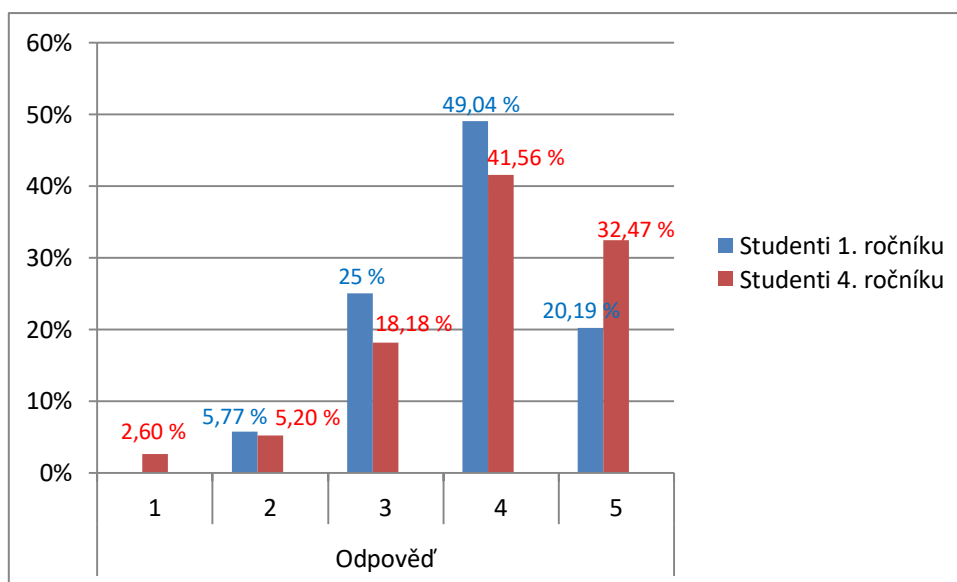
Otázka č. 1 – Myslím si o sobě, že jsem fyzicky zdatný/á

V první otázce jsem se zajímala o to, zda studenti považují sami sebe za fyzicky zdatné. Otázku číslo 1 ze 106 respondentů z prvního ročníku zodpovědělo 104 z nich. Dva respondenti neoznačili jasně svou odpověď, respektive označili odpovědi dvě.

Tabulka č. 1: Fyzická zdatnost

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	104	2	5	4	3,84
4.	77	1	5	4	3,96

Graf č. 1: Fyzická zdatnost (procentuální zastoupení odpovědí)

Jak můžeme vidět v tabulce č. 1 a na grafu č. 1, nejčastější odpověď u studentů 1. i 4. ročníku byla hodnota 4 (49,04 % 41,56 %), druhou nejčastější odpovědí u čtvrtáků byla hodnota 5 (32,47 %), u prváků hodnota 3 (25 %). Naopak hodnoty 1 a 2 se téměř nevyskytují (jejich zastoupení je pouze 2,60 % a 5,20 %), u studentů prvního ročníku se hodnota 1 dokonce vůbec nevyskytuje. Z těchto výsledků vyplývá, že studenti sami sebe považují ve většině za poměrně dost fyzicky zdatné a nenalezneme zde ani žádné zásadní rozdíly mezi studenty vybraných ročníků – průměrná hodnota je u této otázky velmi podobná (3,84 a 3,96). Že se studenti považují za poměrně fyzicky zdatné, může souviset také s tím, že od studentů policejní školy (respektive adeptů na profesi policisty) je dobrá fyzická kondice v podstatě očekávána. (V současné době se dokonce v rámci přijímacích zkoušek na SPŠ koná také školní přijímací zkouška, kterou tvoří test fyzické zdatnosti.)

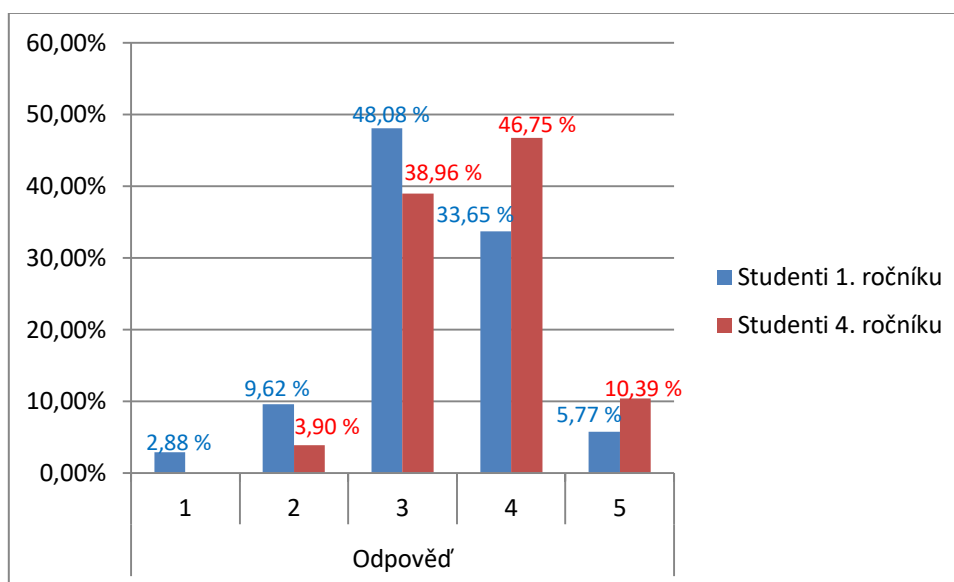
Otázka č. 2 – Bývám ve školním/pracovním kolektivu oblíbený/á

Cílem druhé otázky bylo zjistit, jak moc se respondenti považují za oblíbené v kolektivu. V rámci prvního ročníku ze 106 respondentů na otázku platně odpovědělo opět 104. Jeden respondent tuto otázku úplně vynechal, a jeden zakroužkoval dvě možnosti, takže nebylo možné přesně určit, kterou z nich považovat za platnou.

Tabulka č. 2: Obliba v kolektivu

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	104	1	5	3	3,3
4.	77	2	5	4	3,64

Graf č. 2: Obliba v kolektivu (procentuální zastoupení odpovědí)

Také u této otázky můžeme vidět, že průměry jsou u obou ročníků téměř stejné (3,3 a 3,64). Nejčastější odpovědí v prvním ročníku bylo „3“, ve čtvrtém ročníku „4“. Zásadní rozdíl můžeme vidět u hodnot 1 a 2, které se u studentů prvního ročníku objevují více, než u ročníku čtvrtého. Skutečnost, že studenti prvního ročníku hodnotí svou oblibu v kolektivu o něco hůře, může být spojena s tím, že v době výzkumu byli respondenti v podstatě stále ještě novém kolektivu (dotazníkové šetření proběhlo v listopadu, studenti tedy byli na škole a v aktuálním školním kolektivu teprve zhruba 3 měsíce). Jinými slovy, i přesto, že otázka na oblíbenost v kolektivu byla myšlena obecně, je možné, že na odpovědi respondentů mělo vliv i aktuální naladění a pocit (ne)oblíbenosti v současném školním kolektivu.

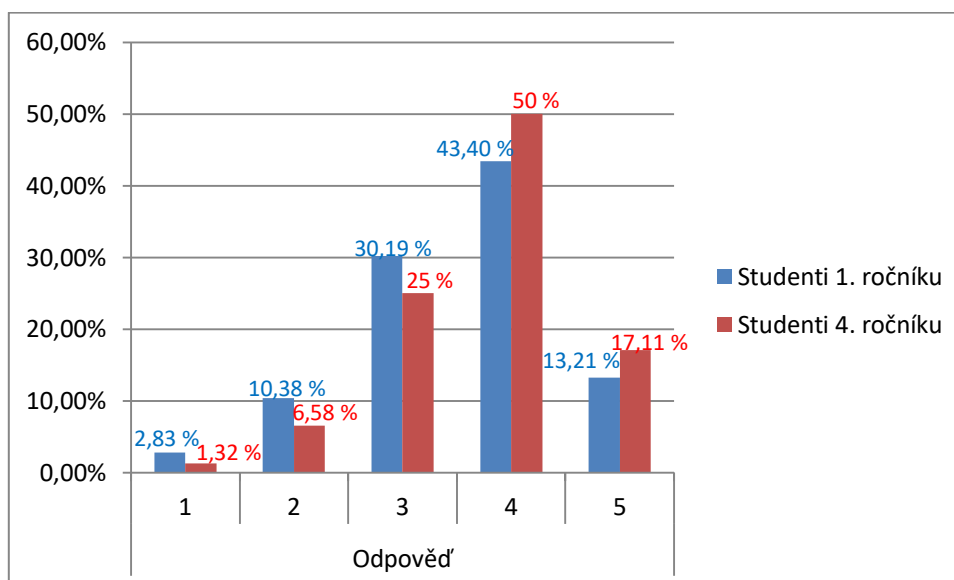
Otázka č. 3 - Myslím si, že dobře zvládám řešení konfliktů

Třetí otázka zkoumala, jak moc si respondenti myslí, že dobře zvládají řešení konfliktů. Ze čtvrtého ročníku tuto otázku zodpovědělo celkem 76 ze 77 respondentů. Jeden z respondentů tuto otázku buď záměrně, nebo nedopatřením vynechal.

Tabulka č. 3: Řešení konfliktů

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	106	1	5	4	3,54
4.	76	1	5	4	3,75

Graf č. 3: Řešení konfliktů (procentuální zastoupení odpovědí)

Také v této otázce jsou odpovědi respondentů z obou ročníků téměř totožné, průměry jsou 3,54 a 3,75; nejčastější hodnotou, kterou respondenti volili, byla hodnota 4 (ve čtvrtém ročníku tuto možnost zvolila dokonce celá polovina respondentů, což je dle mého názoru poměrně pozitivní zjištění, protože schopnost řešit konflikty je pro jedince, kteří by v budoucnu chtěli pracovat u policie, také velmi důležitá.). Pouze v 2,83 % u studentů prvního ročníku a 1,32 % u studentů čtvrtého ročníku, zvolili respondenti hodnotu 1, tedy že s tvrzením „Myslím si, že dobře zvládám řešení konfliktů“, rozhodně nesouhlasí.

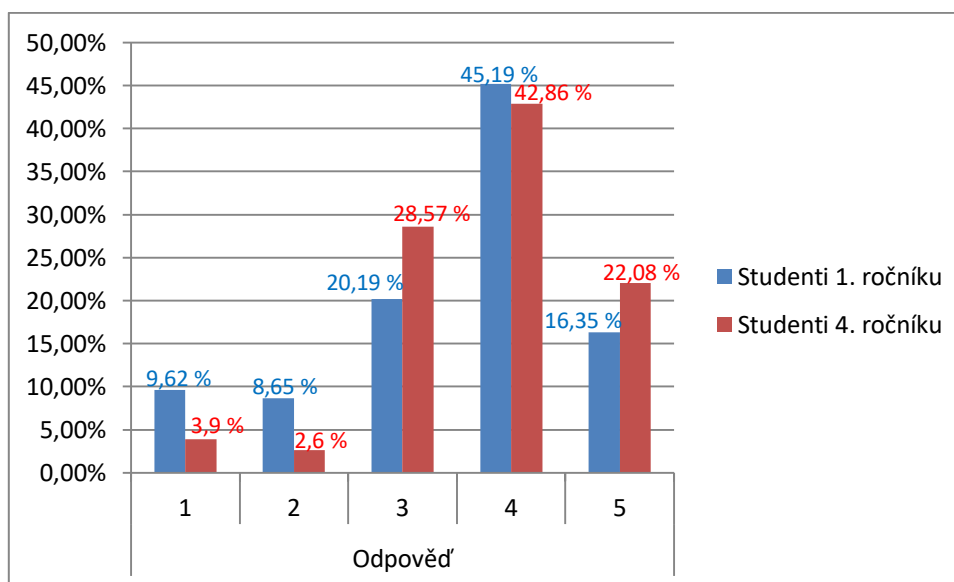
Otázka č. 4 - Jsem spokojený/á se svým vzhledem

Ve čtvrté otázce jsem se snažila dozvědět, jak moc jsou studenti SPŠ spokojeni se svým vzhledem. Od studentů prvního ročníku jsem získala opět pouze 104 platných odpovědí, jeden student tuto otázku úplně vynechal a jeden označil dvě možnosti, tudíž není zcela jasné, která je tou platnou.

Tabulka č. 4: Spokojenost se vzhledem

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	104	1	5	4	3,5
4.	77	1	5	4	3,77

Graf č. 4: Spokojenost se vzhledem (procentuální zastoupení odpovědí)

Taktéž v otázce číslo 4 se ukazuje, že rozdíly mezi studenty prvního a čtvrtého ročníku nejsou nijak zásadní. Nejčastější odpovědi i zde byla hodnota 4 (a to s velmi podobným procentuálním zastoupením 45,19 % a 42,86 %), tedy v obou skupinách tuto možnost vybrala téměř polovina respondentů. Negativněji spokojenost se svým vzhledem však přeci jen hodnotili studenti prvního ročníku – v grafu můžeme vidět, zejména to, že o něco častěji volili možnosti 1 a 2. Důvodem by, s ohledem na kapitulu 1.4.5, kde se v jejím závěru zmiňují o sebepojetí v souvislosti s tělesným schématem, mohlo být například to, že jsou tito studenti mladší (více než polovinu období dospívání mají ještě před sebou), tudíž se ještě nestihli identifikovat se svou „novou identitou“ a jsou tak směrem ke svému tělu kritičtější.

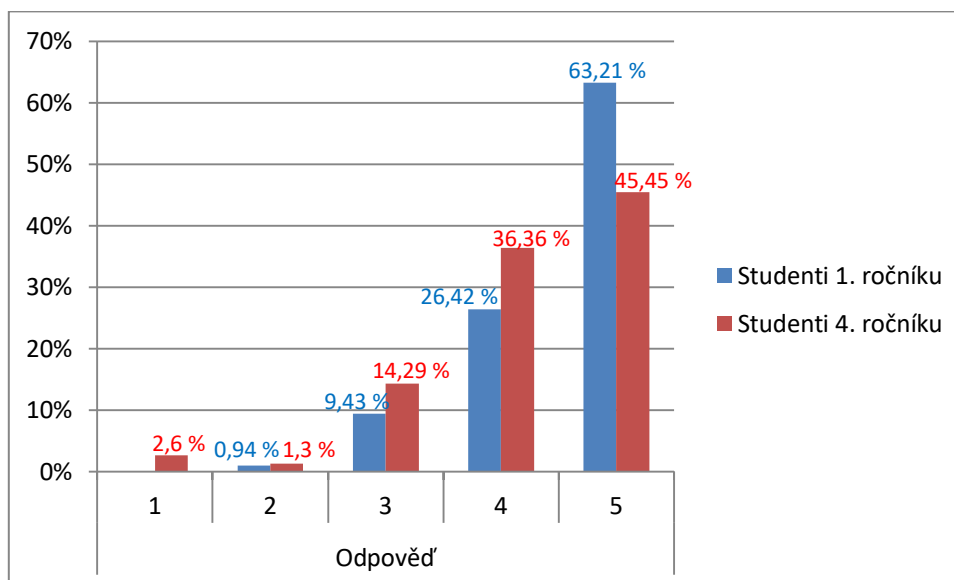
Otázka č. 5 - Mám dobré vztahy s rodiči, sourozenci, partnerem/partnerkou

Pátá otázka se snažila zmapovat, jak vnímají studenti své vztahy s nejbližším okolím (rodiče, sourozenci, partneři).

Tabulka č. 5: Vztahy s rodiči, sourozenci, partnerem

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	106	2	5	5	4,52
4.	77	1	5	5	4,21

Graf č. 5: Vztahy s rodiči, sourozenci, partnerem (procentuální zastoupení odpovědí)

Co se vztahů s blízkými týče, jsou na tom respondenti obou ročníků velmi podobně, v obou případech byla nejčastěji zvolena hodnota 5 – v prvním ročníku tuto možnost dokonce zvolila více jak polovina respondentů (63,21 % a 45,45 %), druhou nejčastější odpovědí pak byla hodnota 4 (26,42 % a 36,36 %). U studentů čtvrtého ročníku se v menším měřítku (2,6 %) objevila i hodnota 1 (v 1. ročníku tuto odpověď nezvolil nikdo). Celkově však můžu říci, že mě poměrně potěšilo, že své vztahy hodnotí studenti z velké většiny převážně kladně, přeci jen období dospívání bývá pro tyto vztahy mnohdy obdobím častých krizí.

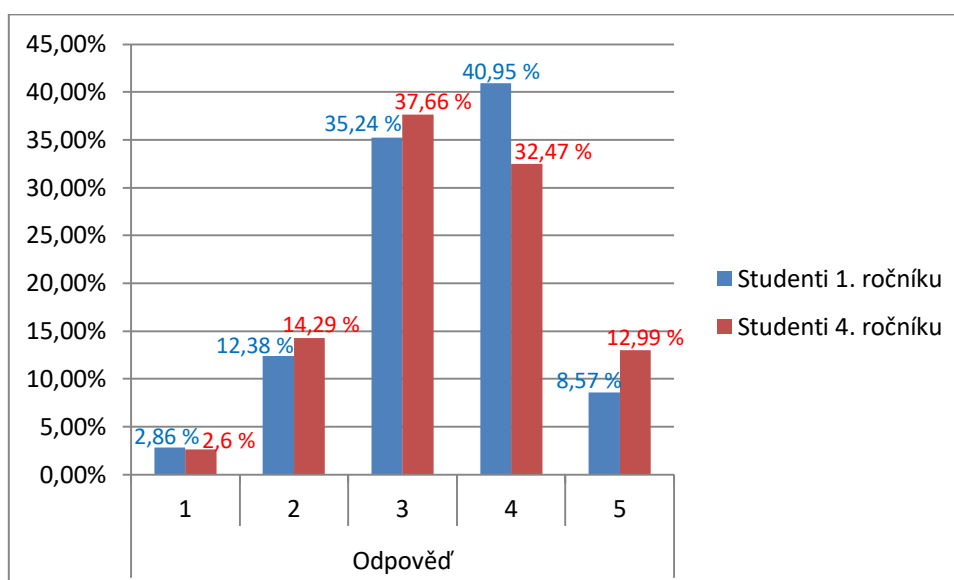
Otázka č. 6 - Problémy vždy řeším s chladnou hlavou

Otázku tohoto znění jsem do dotazníku vložila z důvodu, že pro (budoucí) policisty je poměrně klíčové, aby byli schopní řešit problémy v klidu (tedy s chladnou hlavou).

Tabulka č. 6: Řešení problémů s chladnou hlavou

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	105	1	5	4	3,4
4.	77	1	5	3	3,39

Graf č. 6: Řešení problémů s chladnou hlavou (procentuální zastoupení odpovědí)

Z tabulky si můžeme všimnout, že průměr odpovědí je u obou ročníků v podstatě totožný (3,4 a 3,39). Také nejčastější zvolené hodnoty jsou u respondentů z 1. i 4. ročníku stejné – jsou to hodnoty 3 a 4. Z výsledků vyplývá, že většina studentů je schopná řešit problémy s klidnou hlavou, což je určitě pozitivní zpráva vzhledem k tomu (jak jsem zmiňovala již výše), že pro budoucí policisty je důležité, aby byli schopní na problémy reagovat a řešit je v klidu a bez zbytečně vyhrcočených emocí. Samozřejmě je mi jasné, že pro každého z respondentů může znamenat „řešit s chladnou hlavou“ něco trochu jiného, případně pak může záležet na konkrétních situacích, kde se teprve ukáže, jak moc v klidu jsou dotyční schopni nastalé problémy řešit.

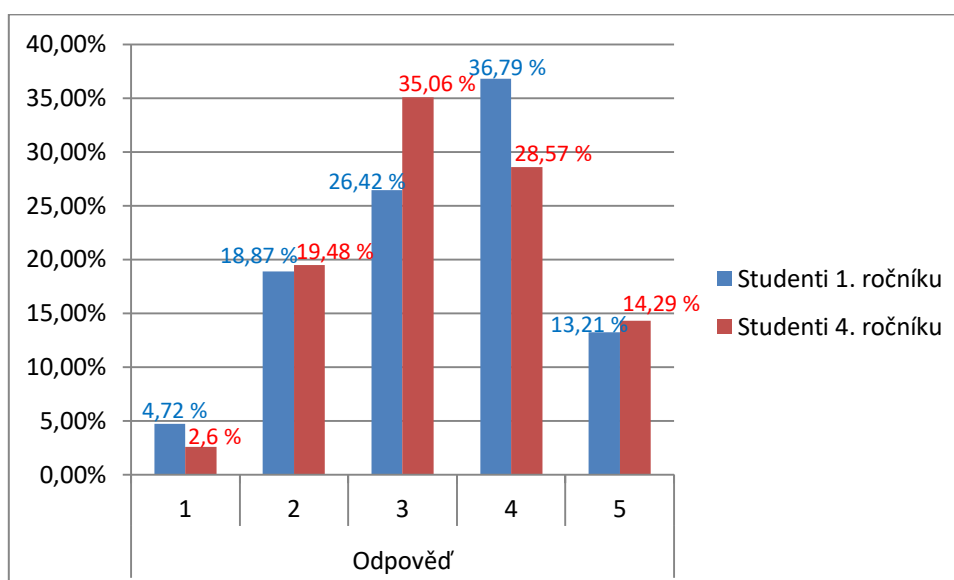
Otázka č. 7 - Jsem spokojený/á se svými studijními výsledky

Sedmá otázka se zaměřuje na spokojenost studentů SPŠ s výsledky, kterých ve škole dosahují.

Tabulka č. 7: Spokojenost se studijními výsledky

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	106	1	5	4	3,35
4.	77	1	5	3	3,32

Graf č. 7: Spokojenost se studijními výsledky (procentuální zastoupení odpovědí)

Průměr odpovědí je u obou ročníků opět téměř totožný (3,35 a 3,32). Nejvíce studentů 4. ročníku volilo možnost „3“, tudíž jsou zřejmě se svými výsledky spokojeni tak napůl. Studenti 1. ročníku sice častěji volili „4“, takže o něco větší spokojenost, nicméně na druhou stranu se v tomto ročníku našlo také více osob, které zvolily možnost „1“ – v tomto směru může být nižší spokojenost se studijními výsledky u studentů prvního ročníku způsobená například tím, že za sebou mají teprve krátce přechod ze základních škol na střední, takže se jejich studijní výsledky mohly o něco zhoršit. Rozdílná doba studia na SPŠ mohla však mít vliv i na celkové výsledky spokojenosti se studijními výsledky, protože zatímco čtvrtáci jsou na SPŠ již několik let, mají lepší představu a přehled, jak na tom se studiem jsou a jak jsou se sebou v tomto směru spokojeni, kdežto studenti v prváku byli na SPŠ v době průběhu výzkumného šetření teprve cca 3 měsíce, takže svou

spokojenost mohli někteří hodnotit také ve vztahu ke svým školním výsledkům ještě na ZŠ.

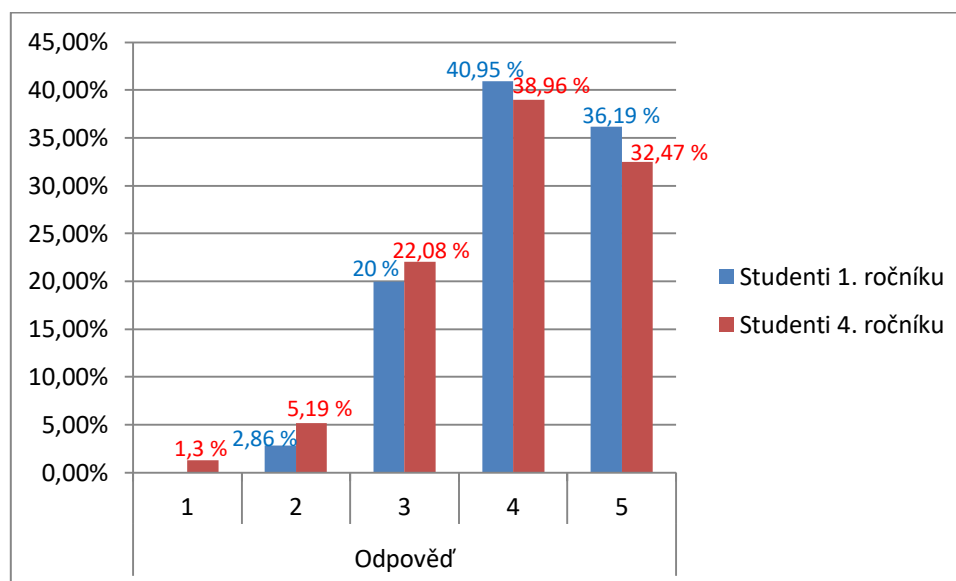
Otázka č. 8 - Vždy se snažím jednat čestně a spravedlivě

Osmá otázka se snažila zmapovat, zda si studenti SPŠ myslí, že se vždy snaží jednat čestně a spravedlivě.

Tabulka č. 8: Snaha jednat čestně a spravedlivě

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	105	2	5	4	4,1
4.	77	1	5	4	3,96

Graf č. 8: Snaha jednat čestně a spravedlivě (procentuální zastoupení odpovědí)

Pozitivně určitě můžeme vnímat zjištění, že v obou ročnících z celkového počtu odpovědí zvolilo více než 70 % respondentů hodnotu 4 nebo 5. Což ukazuje na skutečnost, že se většina studentů SPŠ snaží jednat čestně a spravedlivě, což je další z charakteristik, které je možné vidět jako důležité pro budoucí policisty. Otázkou na tomto místě může být, zda byli všichni studenti skutečně naplno upřímní ve svých odpovědích, a nevybírali vyšší hodnoty spíše z důvodu, že si myslí, že by v životě měli jednat čestně a spravedlivě.

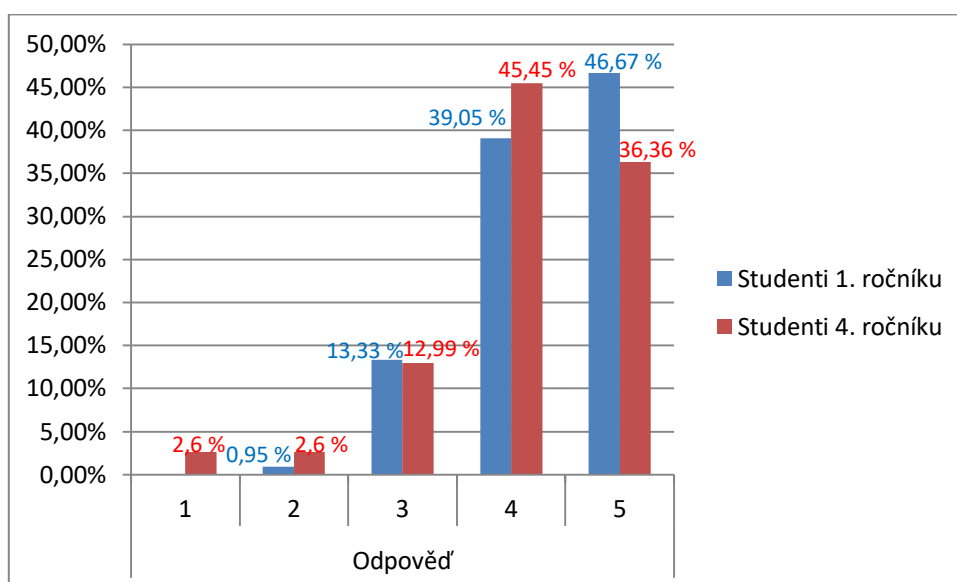
Otázka č. 9 - Vždy se snažím pomáhat těm, kteří mou pomoc potřebují

V deváté otázce studenti hodnotili, jak moc se ztotožňují s tvrzením, že se vždy snaží pomoci těm, kteří jejich pomoc potřebují.

Tabulka č. 9: Snaha pomoci potřebným

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	105	2	5	5	4,31
4.	77	1	5	4	4,1

Graf č. 9: Snaha pomoci potřebným (procentuální zastoupení odpovědí)

Studenti obou ročníků v otázce číslo 9 dosáhli velmi podobných (poměrně vysokých) výsledků, u prvního ročníku je průměr odpovědí 4,31, u čtvrtého 4,1. V obou případech patřily mezi nejčastější odpověď hodnoty 4 a 5. Hodnota 1 se pak u 1. ročníku dokonce vůbec neobjevuje, u ročníku 4. tuto možnost označili 2 respondenti. U této otázky však můžeme ve výsledcích narazit na podobný problém, jako v otázce předchozí, tedy že nelze přesně určit, zda vyšší hodnocení studenti dávali proto, že si skutečně myslí a snaží se pomáhat potřebným, nebo se spíše domnívají, že „je správné“, aby pomáhali. Samozřejmě, pokud by odpovědi alespoň ve většině případů odpovídaly skutečnému vnitřnímu nastavení respondentů, bylo by to velmi dobré.

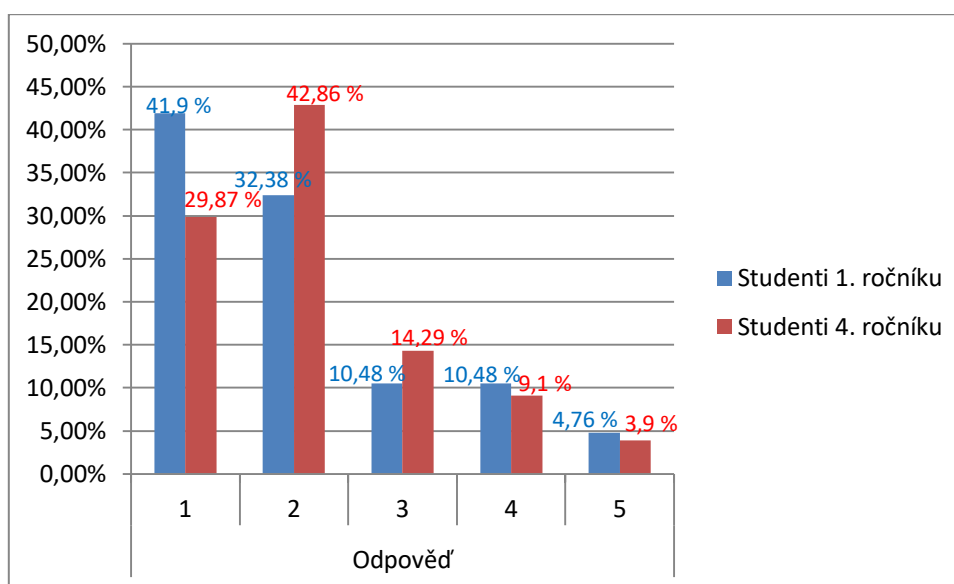
Otázka č. 10 - Ve svém volném čase se často nudím a nevím, co dělat

Desátá otázka se věnuje problematice nudy ve volném čase u studentů SPŠ.

Tabulka č. 10: Nuda ve volném čase

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	105	1	5	1	2,04
4.	77	1	5	2	2,14

Graf č. 10: Nuda ve volném čase (procentuální zastoupení odpovědí)

U obou ročníků se opět objevují velmi podobné výsledky – nejčastějšími odpověďmi jsou hodnoty 1 a 2, což svědčí o skutečnosti, že respondenti se ve velké většině dle svého názoru ve volném čase nenudí (vědí, co dělat). Zásadní rozdíl se u jednotlivých ročníků vyznačuje zejména tím, že zatímco studenti prvního ročníku volili častěji možnost „1“ (41,9 %), studenti čtvrtého ročníku častěji vybírali možnost „2“ (42,86 %). Otázkou by zde mohlo být, zda mají respondenti zájmové aktivity, kterým se věnují a díky nimž se nenudí, nebo jestli může být tato skutečnost ovlivněná například také tím, že studium na SPŠ může být někdy poměrně náročné, a studentům tak „nezbývá čas se nudit“. Na výsledek, že studenti v prvním ročníku volili častěji možnost „1“ (tedy že rozhodně nesouhlasí s tvrzením, že se ve volném čase často nudí), může opět mít vliv, že nedávno přestoupili ze základní školy na střední, tudíž pro ně může být jednak studium náročnější, ale také může hrát roli, že někteří z nich začali kvůli studiu bydlet na internátu, což s sebou může přinášet další nové podněty a aktivity.

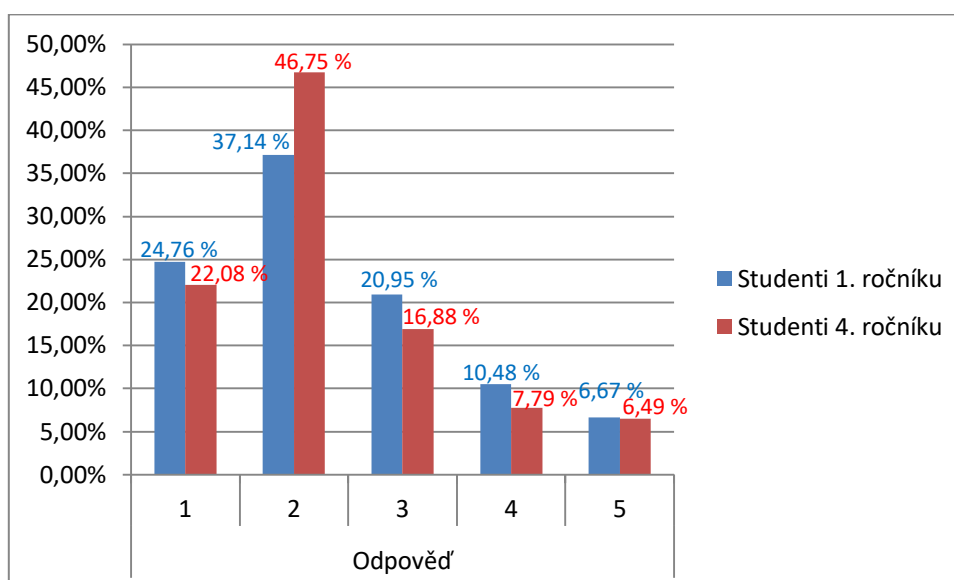
Otázka č. 11 - Myslím si, že jsem snadno ovlivnitelný/á

V jedenácté otázce byli studenti dotazováni, jak moc snadno ovlivnitelní dle svého názoru jsou.

Tabulka č. 11: Ovlivnitelnost

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	105	1	5	2	2,37
4.	77	1	5	2	2,3

Graf č. 11: Ovlivnitelnost (procentuální zastoupení odpovědí)

Nejčastěji volenou hodnotou v této otázce, byla hodnota 2 (37,14 % a 46,75 %). O něco méně respondentů pak volilo hodnoty 1 a 3. Nicméně našlo se zde také určité množství studentů, kteří volili možnost 4 a 5 (ze studentů 1. ročníku některou z těchto možností zvolilo celkem 17,15 %, ze 4. ročníku 14,28 %). Na grafu č. 11 můžeme vidět, že hodnoty 3, 4 nebo 5 volili studenti prvního ročníku častěji, než ti ze čtvrtého (nicméně u hodnoty 5 je výsledek velmi podobný) – to by se dalo přičítat například celkovému vývoji osobnosti, kdy právě s přibývajícím věkem si jedinec postupem času lépe uvědomuje a vymezuje své vlastní hodnoty a názory, a dokáže si je také lépe udržet (není tedy tak snadno ovlivnitelný). Nicméně si uvědomuji, že to, jak snadno je jedinec ovlivnitelný, není závislé pouze na věku, ale i dalších aspektech (např. životních zkušenostech), které mají vliv na rozvoj a utváření osobnosti.

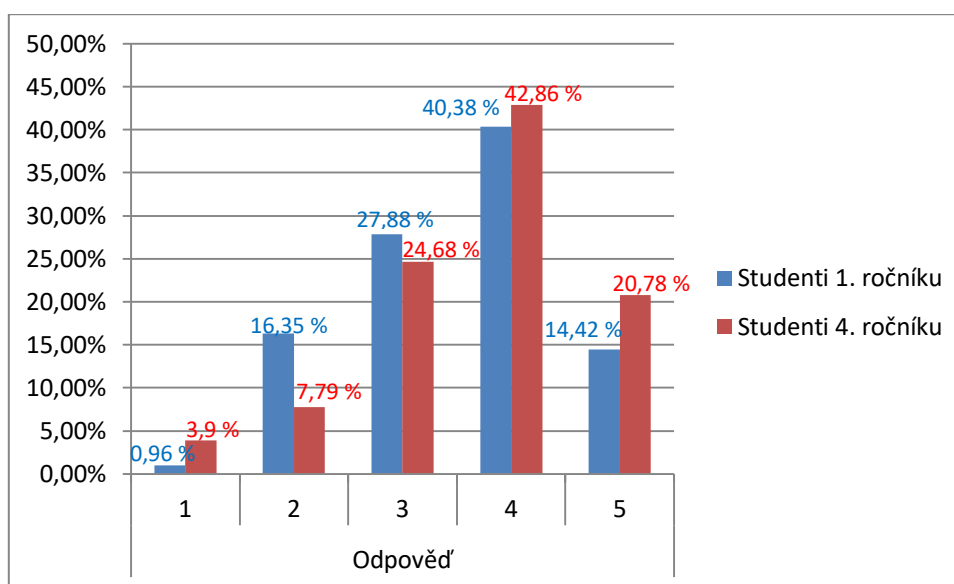
Otázka č. 12 - Považuji se za vyrovnanou osobnost

Dvanáctá otázka se týkala toho, zda se respondenti považují za vyrovnanou osobnost.

Tabulka č. 12: Vyrovnanost

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	104	1	5	4	3,51
4.	77	1	5	4	3,69

Graf č. 12: Vyrovnanost (procentuální zastoupení odpovědí)

Téměř polovina respondentů v rámci obou ročníků volila nejčastěji hodnotu 4 (40,38 % a 42,86 %). Největší rozdíl mezi jednotlivými respondenty můžeme vidět u hodnot 2 a 5. Hodnotu 2 (tedy, že se spíše nepovažují za vyrovnané osobnosti) volilo více studentů prvního ročníku (16,35 %, oproti 7,79 % u ročníku čtvrtého), naopak hodnotu 5 (rozhodně souhlasím s tímto tvrzením) zvolilo ze čtvrtého ročníku 20,78 %, kdežto z ročníku prvního pouze 14,42 %. Z grafu tedy můžeme vyčíst, že studenti vyššího ročníku se považují za o něco více vyrovnané. Také tento výsledek by, podobně jako u předešlé otázky, mohl být vysvětlitelný prostým faktem, že starší studenti jsou v důsledku vývoje osobnosti (a sebepojetí) obecně schopnější lépe zpracovávat informace o sobě, přijímat se takoví jací jsou, a být tak sami se sebou vyrovnanější.

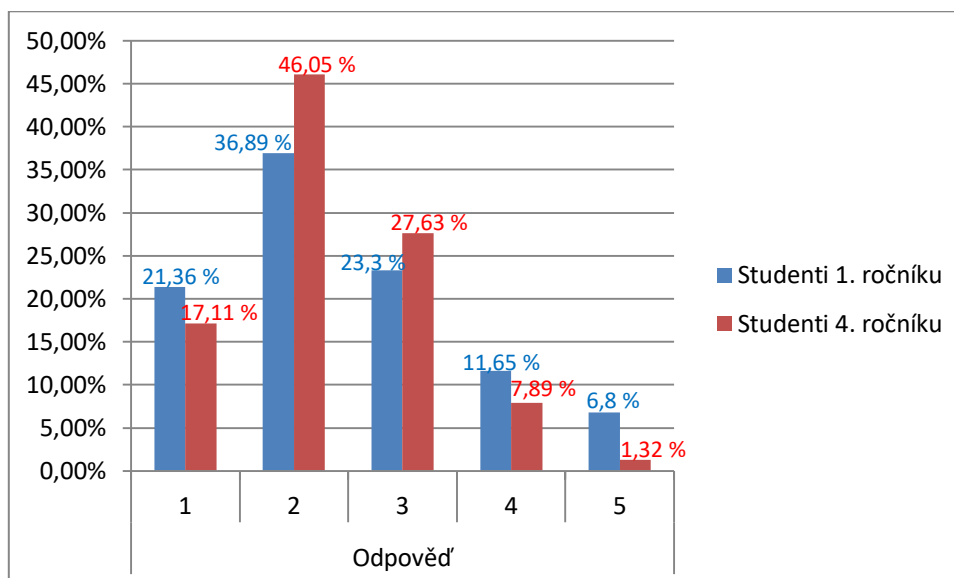
Otázka č. 13 - Myslím si, že mám příliš nízké sebevědomí

Ve třinácté otázce hodnotili respondenti, jestli si o sobě myslí, že mají příliš nízké sebevědomí.

Tabulka č. 13: Příliš nízké sebevědomí

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	103	1	5	2	2,46
4.	76	1	5	2	2,3

Graf č. 13: Příliš nízké sebevědomí (procentuální zastoupení odpovědí)

V obou zkoumaných ročnících byla nejčastěji volená hodnota u této otázky 2 (ve čtvrtém ročníku tuto možnost dokonce zvolila téměř polovina respondentů – 46,05 %). Když se podíváme celkově na výsledky u této otázky, zjistíme, že zhruba 90 % respondentů ze 4. ročníku volilo na škále v rozmezí hodnot 1-3, což by vypovídalo o tom, že si nemyslím, že by měli příliš nízké sebevědomí, pouze necelých 10 % respondentů z tohoto ročníku označilo možnost 4 nebo 5 (tedy že souhlasí s tvrzením, že mají příliš nízké sebevědomí). Ze studentů 1. ročníku však vybralo na škále hodnotu 4 nebo 5 téměř 19 % respondentů, což je skoro dvakrát tolik. Opět se můžeme ptát, zda tento rozdíl může být způsobem například rozdílným věkem respondentů (podobně jako jsem popisovala

u dvou předešlých otázek). Otázkou však může být také to, jestli všichni respondenti, kteří si o sobě myslí, že mají příliš nízké sebevědomí, skutečně příliš nízké sebevědomí mají.

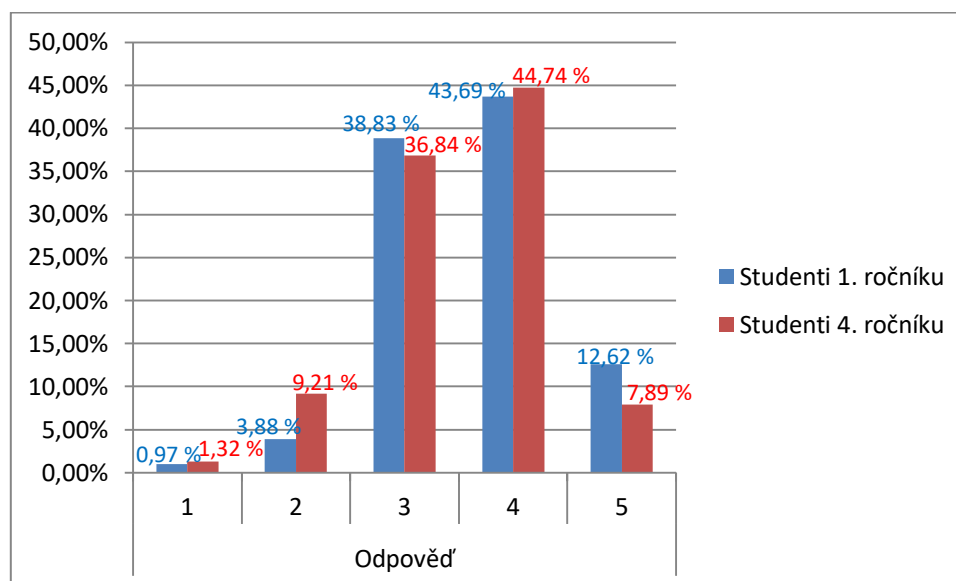
Otázka č. 14 - Často jsem ochotný/á dělat kompromisy

Čtrnáctá otázka měla pomoci zjistit, zda jsou respondenti ochotní často dělat kompromisy.

Tabulka č. 14: Ochota dělat kompromisy

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	103	1	5	4	3,63
4.	76	1	5	4	3,49

Graf č. 14: Ochota dělat kompromisy (procentuální zastoupení odpovědí)

U otázky číslo 14 obě skupiny respondentů nejčastěji volily hodnoty 4 a 3, výsledky jsou u obou ročníků velmi podobné. Určité rozdíly nalezneme u hodnot 2 a 5, kdy hodnotu 2 častěji volili studenti 4. ročníku (9,21 % oproti 3,88 % u ročníku 1.), hodnotu 5 potom o něco častěji vybírali respondenti 1. ročníku (12,62 % oproti 7,89 % u ročníku 4.). Z výsledků můžeme usuzovat, že většina respondentů je ochotná dělat kompromisy, to pro ně může být přínosné například ve chvíli, kdy budou pracovat v týmu (což je při práci u policie poměrně častá situace).

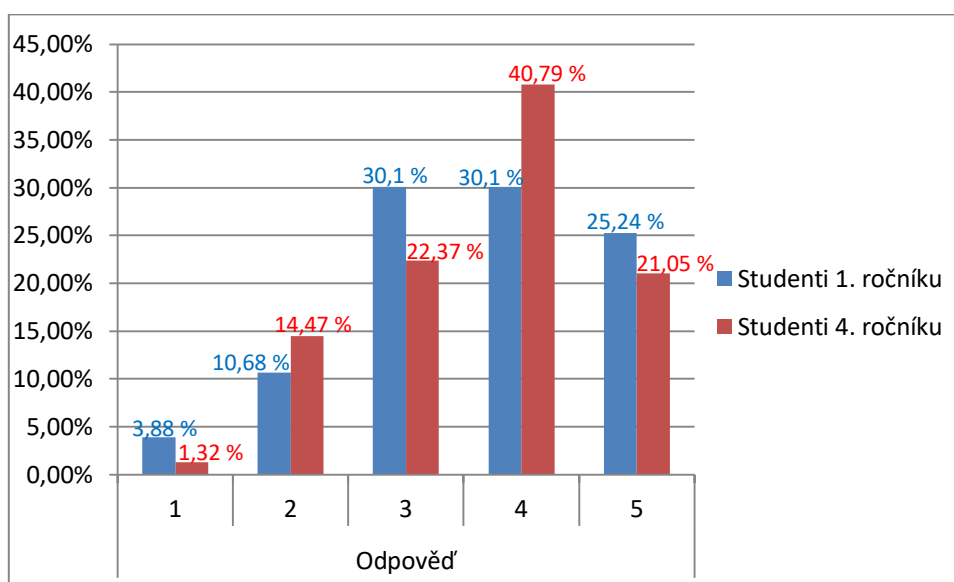
Otázka č. 15 - Považuji se za optimistu

Patnáctá otázka se věnuje optimismu. Jinými slovy, jak moc studenti SPŠ považují sami sebe za optimisty.

Tabulka č. 15: Optimismus

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	103	1	5	3; 4	3,62
4.	76	1	5	4	3,66

Graf č. 15: Optimismus (procentuální zastoupení odpovědí)

Z tabulky můžeme vyčíst, že průměr odpovědí je u obou ročníků v podstatě totožný (3,62 a 3,66). U čtvrtého ročníku byla nejčastější odpovědí hodnota 4 (40,79 %), v prvním ročníku to byly hodnoty 3 a 4 (30,1 %). Na grafu můžeme vidět, že více než polovina respondentů z obou ročníků určitým způsobem sebe sama považuje za optimisty. Našlo se však se několik respondentů, kteří zvolili možnost, že s tvrzením, že se považují za optimisty, rozhodně nesouhlasí (zvolili hodnotu 1 – 3,88 % a 1,32 %), případně hodnotu 2 (10,68 % a 14,47 %). Nicméně i přesto mě osobně tyto výsledky poměrně pozitivně překvapily, očekávala jsem, že se ve výsledcích objeví o něco větší počet těch, kdo se za optimisty nepovažují, neboť určitý pesimismus je pro období dospívání celkem běžný (jak zmiňuji i v teoretické části, v kapitole 1.4.5).

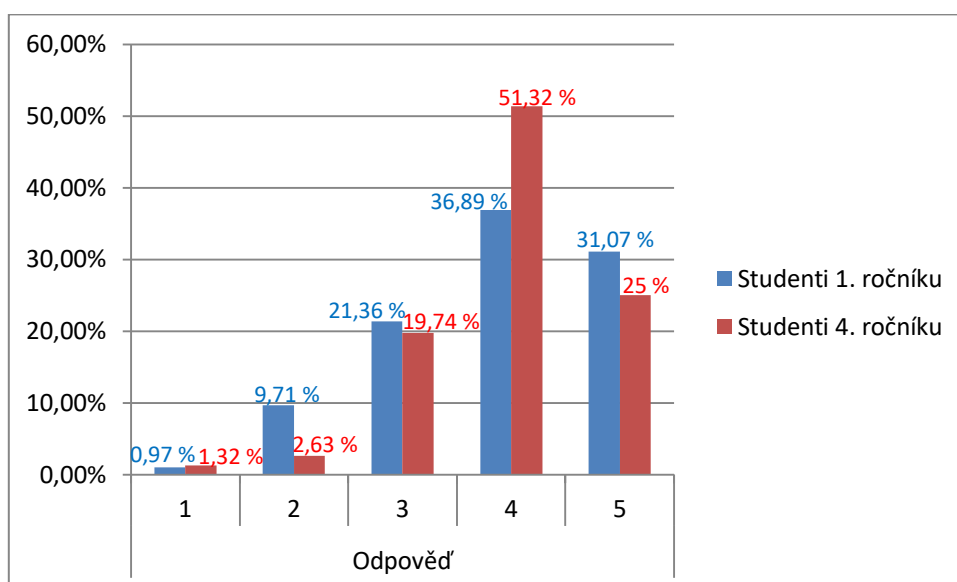
Otázka č. 16 - Dokážu obhájit své názory a postoje

Tvrzení v šestnácté otázce se týká schopnosti respondentů obhájit si své názory a postoje.

Tabulka č. 16: Schopnost obhájit své názory a postoje

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	103	1	5	4	3,87
4.	76	1	5	4	3,96

Graf č. 16: Schopnost obhájit své názory a postoje (procentuální zastoupení odpovědí)

Nejčastější odpovědí u této otázky byla hodnota 4, u studentů čtvrtého ročníku tuto možnost zvolila dokonce polovina respondentů (51,32 %). Druhou nejčastější odpovědí byla hodnota 5 (31,07 % u prvního ročníku, 25 % u ročníku čtvrtého). Dle výsledků můžeme usuzovat, že více než polovina studentů prvního ročníku a zhruba tři čtvrtiny studentů čtvrtého ročníku (ti, kteří zvolili možnost 4 nebo 5) jsou schopni obhájit si své názory a postoje. O něco vyšší výsledky u studentů čtvrtého ročníku bych osobně viděla opět například v tom, že jsou tito studenti starší, takže se dá předpokládat, že mají své názory a postoje lépe zvládnuté a ustálené, tudíž je pro ně i snazší je obhájit. Zajímavé také je, že tyto výsledky poměrně korespondují s tím, co bylo zjištěno u otázky číslo 11, která se týkala toho, za jak snadno ovlivnitelné se respondenti považují. U otázky č. 11 bylo zjištěno, že zhruba 68 % studentů 4. ročníku a 61 % z 1. ročníku se nepovažovalo za snadno ovlivnitelné (volili hodnoty 1 nebo 2). Dle výsledků tedy můžeme usuzovat, že

schopnost nenechat se snadno ovlivnit a dokázat si obhájit své názory a postoje, spolu velmi úzce souvisí.

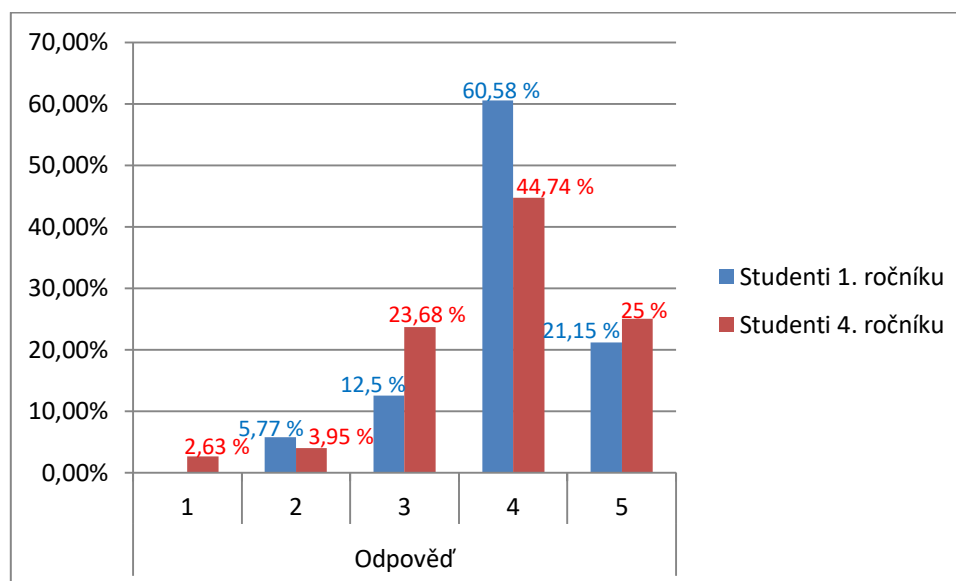
Otázka č. 17 - Myslím si, že jsem tolerantní k ostatním lidem

Sedmnáctá otázka se zabývala tím, zda se studenti považují za tolerantní k ostatním lidem.

Tabulka č. 17: Tolerance k ostatním lidem

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	104	2	5	4	3,97
4.	76	1	5	4	3,86

Graf č. 17: Tolerance k ostatním lidem (procentuální zastoupení odpovědí)

Studenti z obou ročníků volili u této otázky jako nejčastější odpověď možnosti 4 a 5. Hodnotu 4 zvolila z prvního ročníku dokonce více než polovina respondentů (60,58 %), u studentů 4. ročníku to je méně (44,74 %) – u této hodnoty tak můžeme v rámci této otázky vidět poměrně markantní rozdíl v četnosti odpovědí. Avšak i přesto je průměr u obou ročníků velmi podobný. Hodnotu 1 na opačném konci škály zvolilo 2,63 % respondentů ze 4. ročníku, z 1. ročníku tuto možnost nevybral nikdo. Na grafu můžeme vidět, že dle zvolených hodnot, jsou studenti obou ročníků k ostatním lidem ve většině tolerantní, což je dobrá zpráva vzhledem k tomu, že pokud se respondenti rozhodnou

v budoucnu pracovat u policie, budou se setkávat se spoustou různorodých lidí, a schopnost tolerance k nim, je jednou z důležitých součástí policejní profese.

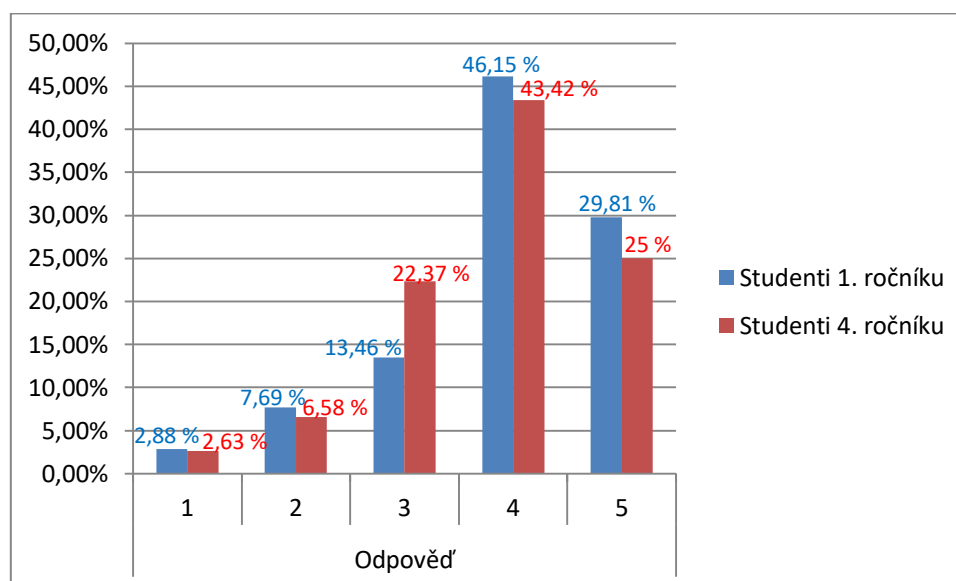
Otázka č. 18 - Jsem celkově spokojený/á s kvalitou svého života

Poslední, osmnáctá otázka se týkala celkové spokojenosti studentů s kvalitou jejich života.

Tabulka č. 18: Spokojenost s kvalitou života

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	104	1	5	4	3,92
4.	76	1	5	4	3,82

Graf č. 18: Spokojenost s kvalitou života (procentuální zastoupení odpovědí)

Průměr odpovědí je u obou ročníků velmi podobný (3,92 a 3,82). Nejčastěji vybranou možností na škále, byla hodnota 4 (46,15 % a 43,42 %), druhou nejčastější potom hodnota 5 (29,81 % a 25 %). Osobně mne tyto výsledky trochu překvapily, přiznám se, že jsem neočekávala u studentů střední školy až takovou spokojenost s kvalitou jejich života, a to zejména z důvodu (jak vyplývá i z teoretické části této práce), že období dospívání je pro jedince mnohdy velmi náročné (hledají sami sebe, bývají k sobě i k okolí častěji kritičtí atd.), takže jsem měla tendenci očekávat, že spokojenost s kvalitou života u nich bude spíše nižší. Tyto výsledky tedy vnímám z velké části pozitivně.

5.2 Očekávání – vyhodnocení dotazníků

U tabulek, které zobrazují procentuální zastoupení jednotlivých odpovědí, nemusí celkový součet procent v kolonce „relativní četnost“ dávat vždy rovných 100 (stejně tak počet odpovědí není vždy nutně totožný s počtem respondentů), je tomu tak z důvodu, že v některých otázkách označili respondenti více než jednu možnost (jedná se zejména o otázky číslo 1, 2 a 3).

Otázka č. 1 - Pro studium na SPŠ jsem se rozhodl/a:

Tabulky č. 19: Důvod rozhodnutí pro studium na SPŠ

1. ročník		
Důvod rozhodnutí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Naprosto samostatně	57	53,27 %
Díky doporučení rodičů (případně jiného blízkého člověka)	44	41,12 %
Protože jsem chtěl/a jít na stejnou střední školu jako kamarád/ka	1	0,93 %
Jiné	7	6,54 %

4. ročník		
Důvod rozhodnutí	Absolutní četnost	Relativní četnost
Naprosto samostatně	42	54,55 %
Díky doporučení rodičů (případně jiného blízkého člověka)	20	25,97 %
Protože jsem chtěl/a jít na stejnou střední školu jako kamarád/ka	2	2,60 %
Jiné	15	19,48 %

Jiné důvody rozhodnutí pro studium na SPŠ – 1. ročník:

- „Připadala mi zajímavá“
- „Na policejní jsem chtěl sám, ale ve škole v Holešově rodiče“
- „Myslím si, že v dnešní době je potřeba mít nějakou znalost např. práva, sebeobrany“
- „Sám jsem se rozhodl, že bych chtěl jít na nějakou policejní školu, ale tatka (zároveň i výchovný poradce na mé ZŠ) mi poradil SPŠ v Holešově“
- „Jiná škola nebyla pro mě“
- „Kvůli předmětům“
- „Chtěla jsem být na kriminálce“

Jiné důvody rozhodnutí pro studium na SPŠ – 4. ročník:

- „Chtěla jsem vědět, zda se dostanu na "výběrovou školu“
- „Nenapadlo mě, kam jinam bych šla“
- „Očekávala jsem více než u ostatních SŠ“
- „Kvůli sportu a v tu dobu jsem si myslela, že budu chtít jít k policii“
- „Byla to výzva“
- „Je to daleko“
- „Bylo mi to jedno, dostala jsem se na obě střední vybrané školy, tak jsem si vybrala to, co mi vyšlo lépe“
- „Z donucení rodiče (vyloženě donucení)“
- „Nevím“ (odpověď se objevila celkem 2x)
- „Chtěla jsem na školu mimo oblast, kde bydlím, na internát. Tato škola mi přišla vhodná“
- „Protože to mám blízko domů“
- „Únik z osmiletého gymnázia. Zkreslená představa o funkci policie“
- „Na doporučení téhle školy známým“
- „Chtěl jsem na SŠ“

U obou ročníků bylo nejčastějším důvodem rozhodnutí pro studium na SPŠ to, že se dotyčný sám rozhodl, bylo tomu tak u obou skupin ve více než polovině případů (53, 27 % a 54,55 %). Na druhém místě se v obou případech umístilo doporučení rodiče, nebo jiného blízkého člověka. Nejméně častým důvodem pak bylo, že by dotyčný chtěl jít na stejnou

školu jako jeho kamarád/ka – tato možnost se celkově objevila pouze třikrát (jednou v prvním ročníku, dvakrát ve čtvrtém). Z kategorie „Jiné“ je zajímavé například to, že někdo si tuto školu vybral z důvodu, že se nachází blízko jeho bydliště – „*Protože to mám blízko domů*“, jiný respondent naopak z důvodu, že je škola od jeho bydliště daleko – „*Je to daleko*“, „*Chtěla jsem na školu mimo oblast, kde bydlím, na internát. Tato škola mi přišla vhodná*“.

Otázka č. 2 – V budoucnu bych chtěl/a pracovat:

Tabulky č. 20: Plánované budoucí zaměstnání

1. ročník		
Plánované budoucí zaměstnání	Absolutní četnost	Relativní četnost
U policie	69	64,49 %
U bezpečnostní agentury	6	5,61 %
U vězeňské služby	3	2,80 %
Jiné	14	13,08 %
Zatím nevím	24	22,43 %

4. ročník		
Plánované budoucí zaměstnání	Absolutní četnost	Relativní četnost
U policie	26	33,77 %
U bezpečnostní agentury	5	6,49 %
U vězeňské služby	3	3,90 %
Jiné	34	44,16 %
Zatím nevím	19	24,68%

Jiné plánované budoucí zaměstnání – 1. ročník

- „Právní“
- „Kriminalistika“
- „Zásahová jednotka“ (odpověď se objevila celkem 3x)
- „Forenzní psycholog“

- „Podnikatel“
- „Právní agentura“
- „Kriminálka, psychologie“
- „BIS“
- „Právo, něco s psychologií“
- „Armáda“
- „BIS, policejní psycholog“

Jiné plánované budoucí zaměstnání – 4. ročník

Z důvodu, že výčet zaměstnání v kategorii „jiné“ byl u studentů čtvrtého ročníku poměrně bohatý, uvádím zde jen některé z odpovědí. Kompletní seznam odpovědí následně uvádím v přílohách, a to jako přílohu č. 3.

- „Management/pedagogika“
- „V hadronovém urychlovači v cernu“
- „BIS“ (odpověď se objevila 4x)
- „VZ“
- „Oblast práva“ (odpověď se objevila 3x)
- „Vojenská služba/Armáda“ (odpověď se objevila 4x)
- „Psychologie-poradenství“
- „Jako grafik či jako Iták, pracovat s počítači“
- „Mimo práci se služebním poměrem, chci jít úplně mimo tento obor“
- „V krizovém štábu nebo nějakém obdobném oboru. Hlavně chci pomáhat lidem.“
- „Něco, kde vydělám dost peněz na to, abych s přehledem zajistil svoji rodinu a mohl vést krásný pohodlný život“

Co se plánovaného budoucího zaměstnání týče, u studentů prvního ročníku se nejčastěji objevovala odpověď, že by chtěli pracovat u policie (celkem takto odpovědělo 64,49 % respondentů). Na druhém a třetím místě se pak objevily odpovědi „zatím nevím“ a „jiné“. Právě poslední dvě zmíněné odpovědi jsou u studentů prvního ročníku poměrně pochopitelné, jsou teprve na počátku svého středoškolského studia a nemusí tak mít zatím jasnou představu o tom, co v budoucnu chtějí dělat. Nicméně i v kategorii „jiné“ se často objevovaly odpovědi, které s policií nějakým způsobem souvisí, ať už jde např. o práci na kriminálce, nebo činnost policejního/forenzního psychologa. Na rozdíl od toho, u studentů

čtvrtého ročníku získala odpověď „U policie“ pouhých 33,77 %, což je téměř polovina oproti odpovědím prváků. Kategorii „jiné“ pak zvolilo ve čtvrtém ročníku celých 44,16 %, tudíž tato odpověď byla v daném ročníku nejčastější. Také se zde v kategorii „jiné“ objevovalo již více profesí, které s prací u policie vůbec nesouvisí.

Jedna studentka čtvrtého ročníku u této otázky vybrala možnost „zatím nevím“, nicméně vedle doplnila svůj komentář „*Od mala chci být policistka, ale škola mě od toho stále více odrazuje*“. Můj názor je takový, že je možné, že u některých studentů se nakonec stane, že i přesto, že práce u policie byl od dětství jejich sen, nakonec, čím více poznávají, co všechno tato práce obnáší, přestávají si být jisti, zda je toto to pravé pro ně. Případně může hrát roli také to, že se všichni jako osobnosti stále vyvíjíme, mění (formují) se určitým způsobem naše názory a hodnoty, takže i v profesní oblasti si až postupem času začínáme lépe uvědomovat, čemu se vlastně chceme věnovat.

Otázka č. 3 – Pokud chci pracovat u policie, tak mě nejvíce láká práce u:

Tabulky č. 21: Práce u policie

1. ročník		
Typ práce u policie	Absolutní četnost	Relativní četnost
Městská policie	0	0 %
Pořádková policie	19	18,63 %
Služba kriminální policie a vyšetřování	67	65,69 %
Služba cizinecké policie	4	3,92 %
Jiné	23	22,55 %

4. ročník		
Typ práce u policie	Absolutní četnost	Relativní četnost
Městská policie	0	0 %
Pořádková policie	20	33,9 %
Služba kriminální policie a vyšetřování	28	47,46 %
Služba cizinecké policie	2	3,39 %
Jiné	13	22,03 %

Jiné typ práce u policie – 1. ročník

- „*Dopravní policie*“ (odpověď se objevila 3x)
- „*BIS*“
- „*URNA*“ (odpověď se objevila 4x)
- „*Zásahová jednotka*“ (odpověď se objevila 2x)
- „*Dálniční policie*“ (odpověď se objevila 2x)
- „*Státní policie*“ (odpověď se objevila 2x)
- „*Forenzní*“
- „*Policejní psůvůd*“
- „*Jízdní policie*“
- „*Policejní psycholog*“
- „*Protidrogové*“
- „*Pyrotechnik*“
- „*UZSI*“
- „*Vojenská policie*“
- „*Ještě nevím*“ (odpověď se objevila 2x)

Jiné typ práce u policie – 4. ročník

- „*Dopravní policie*“ (odpověď se objevila 2x)
- „*Psůvůd*“
- „*Rychlé nasazení*“
- „*Dálniční*“
- „*NCOZ SKPV*“
- „*Protidrogové*“
- „*Tisková mluvčí PČR*“

Na otázku odpovědělo z prvního ročníku celkem 102 respondentů, 5 respondentů tuto otázku vynechalo. Někteří z respondentů pak vybrali více než jednu možnost. Část respondentů tuto otázku uchopila tak, že sice primárně pracovat u policie nechtějí, nicméně některou z možností, která by je nejvíce lákala, v této otázce i tak vybrali, nejčastěji toto rozhodnutí doplnili komentářem např. „*kdybych někdy změnil názor*“. Mezi studenty prvního ročníku byla nejčastější odpověď „*Služba kriminální policie*“

a vyšetřování“ (65,69 %) – že je mezi studenty největší zájem právě o tuto práci můžeme možná přičítat například tomu, že je to právě ten typ policejní práce, který je nejčastěji zobrazován v různých filmech a seriálech, takže může být pro studenty nejvíce lákavý. Ze 4. ročníku tuto otázku vyplnilo pouze 59 respondentů, u ostatních se dá předpokládat, že u policie dělat nechtějí (někteří to dokonce vedle možností výběru i sami připsali, případně zvolili „jiné“ a tam uvedli „neláká“ nebo „*nechci pracovat u policie*“). Možnost „Městská policie“ se u studentů 1. ani 4. ročníku naopak neobjevila ani jednou, je tedy zjevné, že tato konkrétní práce pro studenty příliš lákavá není. U obou ročníků se v kategorii „jiné“ často objevily odpovědi jako „dopravní policie“ nebo „URNA/rychlé nasazení“ u prvního ročníku ještě „zásahová jednotka“, což může vypovídat o tom, že pro studenty jsou lákavé ty pozice, u kterých očekávají určitou „akčnost“. Tyto pozice mohou být lákavé z důvodu, že jsou často k vidění v různých filmech a seriálech, kde jsou policisté často neporazitelní hrdinové, nebo prostě jen proto, že na první pohled tato práce působí velmi zajímavě. Otázkou však zůstává, jestli si všichni studenti uvědomují také náročnost, kterou s sebou tato pracovní místa přinášejí.

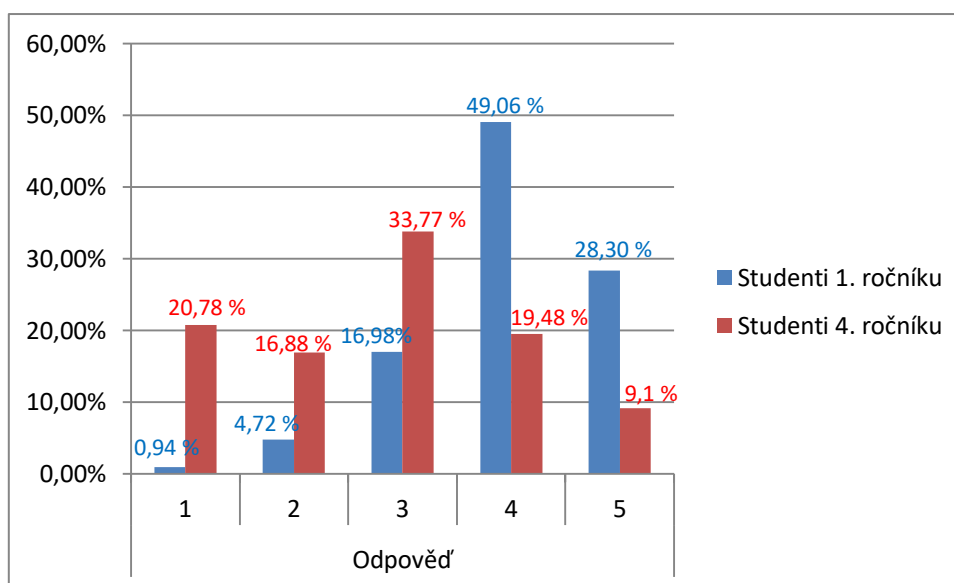
Otázka č. 4 – Myslím si, že studium na SPŠ mi pomůže v budoucnu získat mé vysněné povolání

V otázce číslo 4 mě zajímalo, jak moc si studenti myslí, že jim studium na SPŠ pomůže v budoucnu získat povolání, jaké si přejí. Studenti měli toto tvrzení hodnotit na škále 1-5, kde 1 = rozhodně nesouhlasím, 5 = rozhodně souhlasím.

Tabulka č. 22: Vliv studia na SPŠ pro získání vysněné práce

Ročník	Počet respondentů	Min. hodnota	Max. hodnota	Modus	Průměr
1.	106	1	5	4	3,99
4.	77	1	5	3	2,79

Graf č. 19: Vliv studia na SPŠ pro získání vysněné práce

Z prvního ročníku otázku zodpovědělo celkem 106 respondentů, jeden student nevyznačil zřetelně svou odpověď. Z grafu můžeme vidět, že studenti čtvrtého ročníku jsou k vlivu studia na SPŠ na získání vysněného povolání mnohem skeptičtější. Zatímco v prvním ročníku patřily mezi nejčastěji volené hodnoty 4 (49,06 %) a 5 (28,30 %), u studentů čtvrtého ročníku to byly hodnoty 3 (33,77 %) a 1 (20,78 %). Důvodem takovýchto výsledků může být skutečnost, že mezi studenty čtvrtého ročníku je větší podíl těch, kteří se v budoucnu chtějí věnovat zaměstnání, které nijak nesouvisí s policií (jak se ukázalo v otázce číslo 2), tudíž studium na SPŠ nevidí jako něco, co by jim v získání „povolání snů“ mohlo pomoci.

Otázka č. 5 - Po dokončení střední školy plánuji pokračovat ve studiu na Vyšší odborné škole policejní

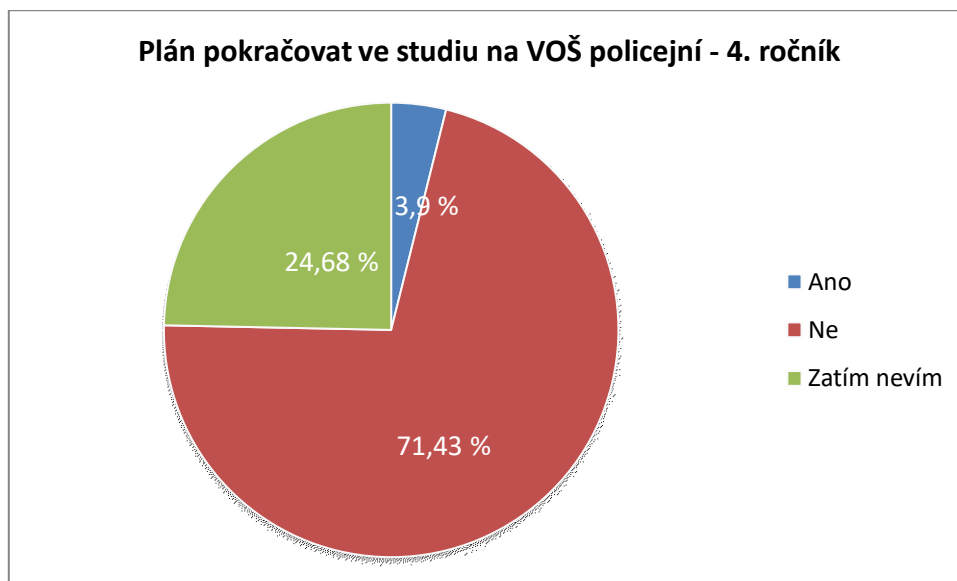
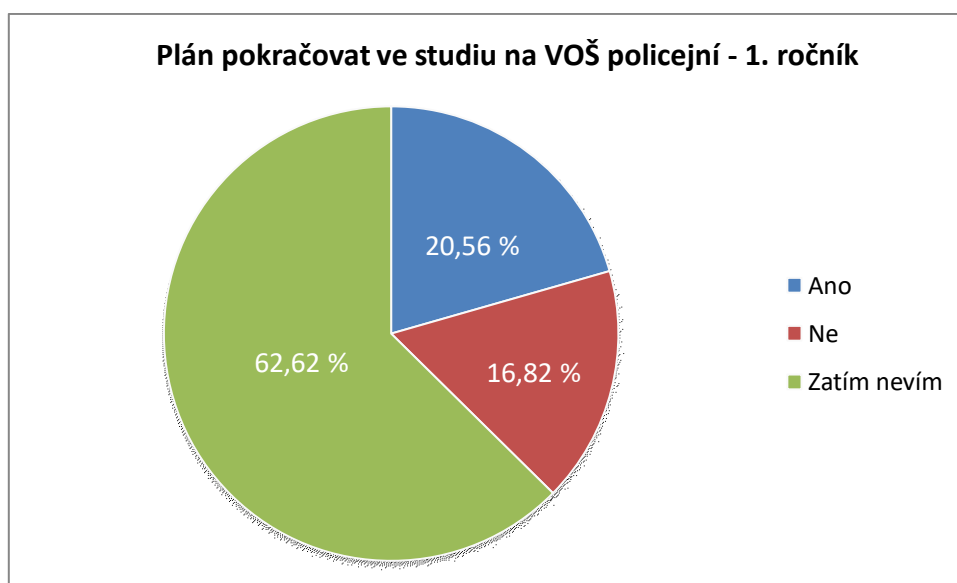
Pátá otázka sloužila k průzkumu, zda žáci SPŠ plánují pokračovat ve studiu také na Vyšší odborné škole policejní.

Tabulky č. 23: Plán pokračovat ve studiu na VOŠ policejní

1. ročník		
Studium na VOŠ	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	22	20,56 %
Ne	18	16,82 %
Zatím nevím	67	62,62 %

4. ročník		
Studium na VOŠ	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	3	3,9 %
Ne	55	71,43 %
Zatím nevím	19	24,68 %

Grafy č. 20: Plán pokračovat ve studiu na VOŠ policejní

Z tabulek a grafů můžeme vyčíst, že studenti prvního ročníku ve většině zatím neví, zda budou chtít pokračovat ve studiu na VOŠ policejní (celkem 62,62 %), což je poměrně

pochopitelné, vzhledem k tomu, že jsou zatím teprve na počátku svého středoškolského studia. Nicméně i tak se zde našlo 22 studentů (20,56 %), kteří aktuálně plánují, že v budoucnu na VOŠ nastoupí. Ze čtvrtého ročníku naopak plánují na VOŠ policejní nastoupit pouhá necelá 4 % studentů. Necelá čtvrtina respondentů zatím neví a 71,43 % studentů čtvrtého ročníku pokračovat ve studiu na VOŠ neplánuje – což by se opět dalo přičítat zjištěním, že poměrně velká část těchto studentů by v budoucnu upřednostnila zaměstnání mimo policii, takže pravděpodobně nevidí důvod, proč pokračovat ve studiu na VOŠ policejní.

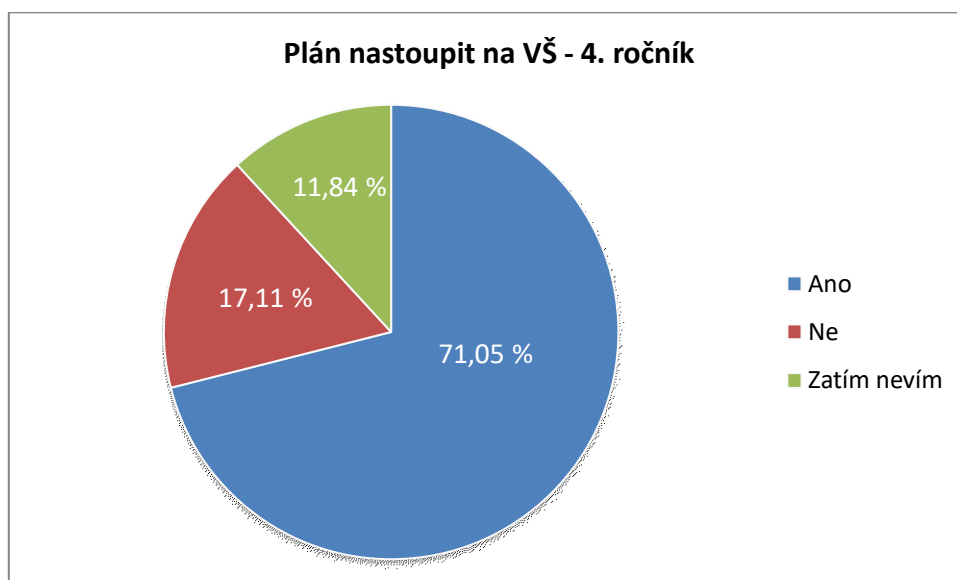
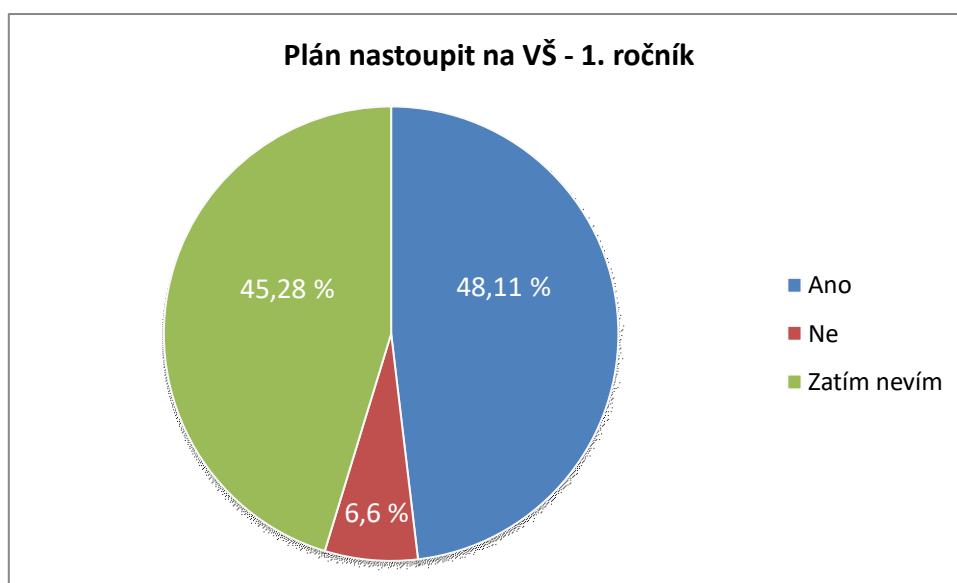
Otázka č. 6 – Po dokončení střední školy/vyšší odborné školy plánuji nastoupit na vysokou školu

Tabulky č. 24: Plán nastoupit na VŠ

1. ročník		
Studium na VŠ	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	51	48,11 %
Ne	7	6,6 %
Zatím nevím	48	45,28 %

4. ročník		
Studium na VŠ	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	54	71,05 %
Ne	13	17,11 %
Zatím nevím	9	11,84 %

Grafy č. 21: Plán nastoupit na VŠ

Podobně jako u předchozí otázky, i zde se mezi studenty prvního ročníku najde velký počet těch, kteří zatím neví, zda budou chtít v budoucnu nastoupit na vysokou školu (45,28 %), důvodem může být, že studium na VŠ je pro ně zatím záležitostí daleké budoucnosti. Nicméně i přesto 48,11 % studentů v prvním ročníku uvažuje, že v budoucnu na nějakou VŠ nastoupí. U studentů čtvrtého ročníku je oproti předešlé otázce zásadní to rozdíl v tom, že zatímco plán pokračovat ve studiu na VOŠ policejní mělo jen 3,9 % studentů, plán nastoupit na VŠ mají téměř tři čtvrtiny respondentů (71,05 %) – vliv na takovýto výsledek může mít i zde skutečnost, že poměrně velká část studentů čtvrtého ročníku plánuje pokračovat v práci/studiu již mimo oblast policie. Někteří studenti 4. ročníku k této otázce ještě přidali svůj komentář. Jednalo se především o komentáře typu

„ano, ani přednáška mě od toho neodradila“ nebo „ano, a jdu na Gaudeamus“. Ke studiu na vysoké škole se následně někteří studenti čtvrtého ročníku vyjadřovali ještě v poslední (dvanácté) otázce, která se týkala naplnění jejich očekávání během studia na SPŠ. K těmto komentářům se tedy dostanu později v textu.

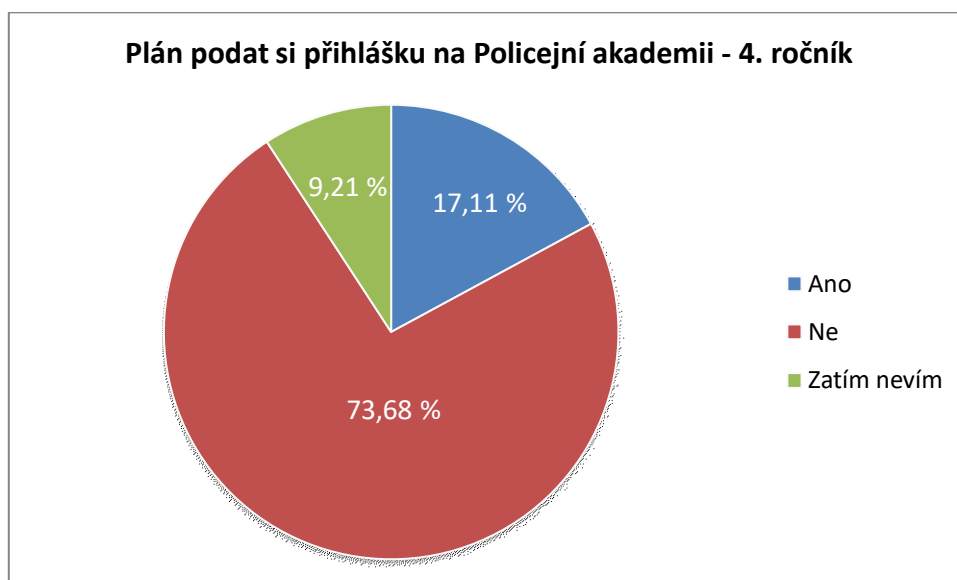
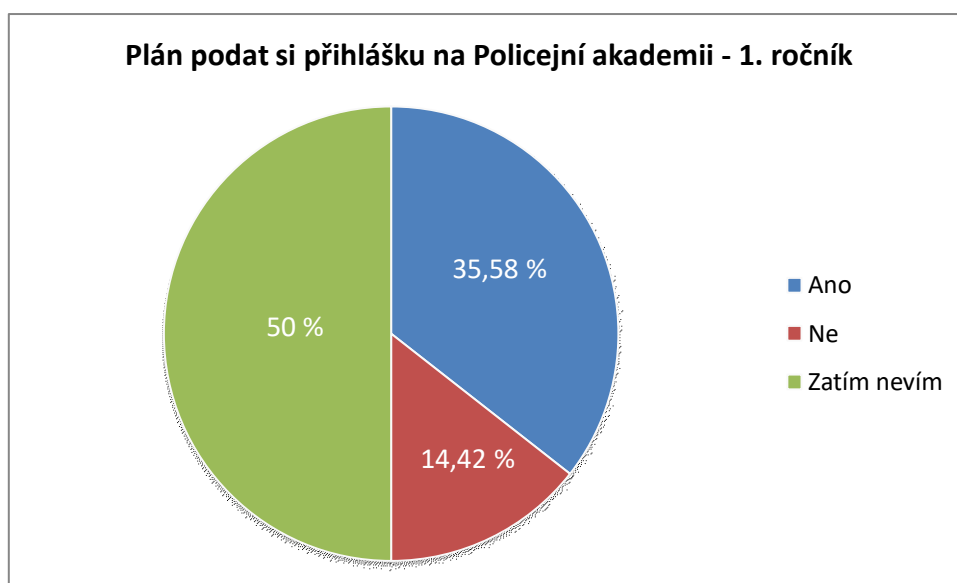
Otázka č. 7 – Pokud chci nastoupit na vysokou školu, plánuji podat si přihlášku na Policejní akademii

Tabulky č. 25: Plán podat si přihlášku na Policejní akademii

1. ročník		
Studium na Policejní akademii	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	37	35,58 %
Ne	15	14,42 %
Zatím nevím	52	50 %

4. ročník		
Studium na Policejní akademii	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	13	17,11 %
Ne	56	73,68 %
Zatím nevím	7	9,21 %

Grafy č. 22: Plán podat si přihlášku na Policejní akademii

Co se týče plánu podat si v budoucnu přihlášku na Policejní akademii, u studentů prvního ročníku převažuje možnost, že zatím nevím (50 %), následuje možnost, že ano (35,58 %), naproti tomu u studentů čtvrtého ročníku je nejčastější odpověď „Ne“, tuto možnost zvolily téměř tři čtvrtiny respondentů (73,68 %), což jsou podobné výsledky, jako u otázky č. 5, kde jsem se ptala, zda studenti plánují pokračovat ve studiu na VOŠ policejní. Možnost „Ano“ zvolilo pouze 17,11 % studentů ve čtvrtém ročníku. Dle výsledků se tedy dá usuzovat, že pokud už studenti čtvrtého ročníku plánují na nějakou VŠ nastoupit, bude jejich výběr zaměřen jiným směrem, než je Policejní akademie. To by znovu mohlo souviset se situací, že velká část těchto studentů chce v budoucnu pracovat v jiném oboru, než jakým je PČR.

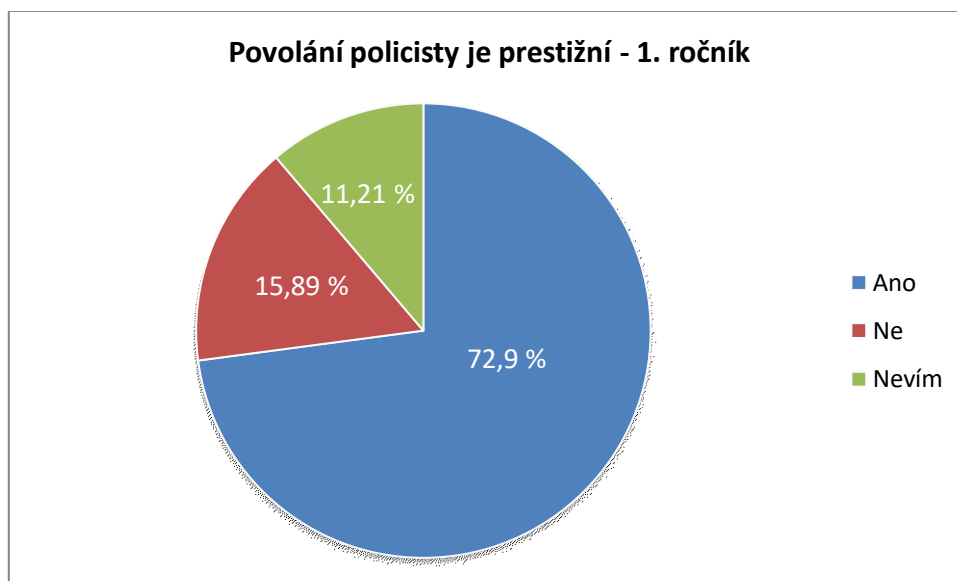
Otázka č. 8 – Myslím si, že povolání policisty je prestižní (je ve společnosti spojeno s úctou)

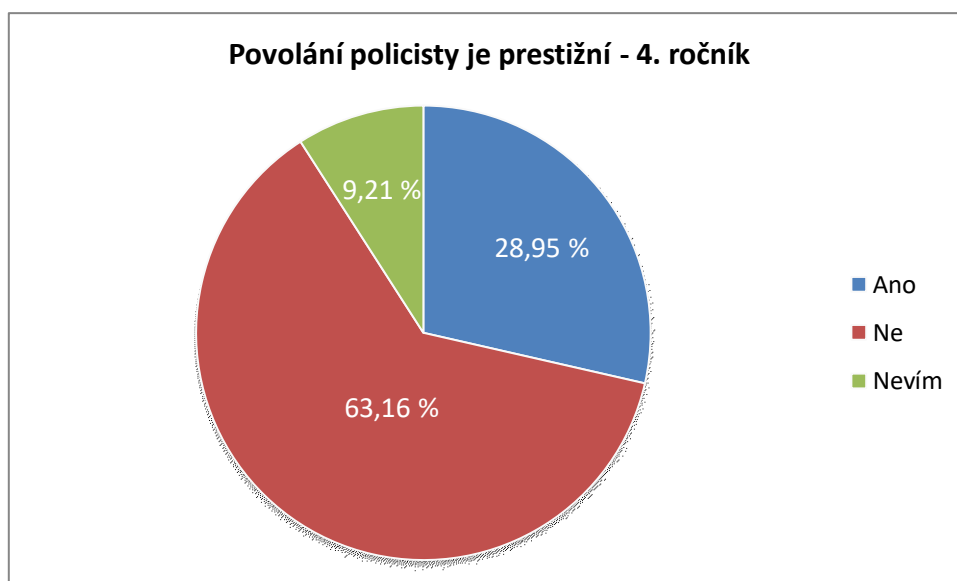
Tabulky č. 26: Prestiž povolání policisty

1. ročník		
Povolání policisty je prestižní	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	78	72,9 %
Ne	17	15,89 %
Nevím	12	11,21 %

4. ročník		
Povolání policisty je prestižní	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	22	28,95 %
Ne	48	63,16 %
Nevím	7	9,21 %

Grafy č. 23: Prestiž povolání policisty

Jeden student 4. ročníku u této otázky vybral možnost „Ano“ i možnost „Ne“ (do výsledků jsem se po delším zvažování nakonec rozhodla započítat obě jeho odpovědi, protože mi přišlo, že i přesto, že odpověď není zcela jasná, vypovídá to určitým způsobem o názorech dotyčného a jeho možných rozporuplných pocitech při odpovědi na tuto otázku), další student pak vybral možnost „Ano“, nicméně doplnil ji ještě svým komentářem „*Ano, ale ne vždy to tak je*“. Zajímavé je také srovnání odpovědí studentů 1. a 4. ročníku, zatímco u studentů prvního ročníku bylo nejčastější odpovědí „Ano“ (72,9 %), u studentů čtvrtého ročníku tomu bylo přesně naopak, nejčastěji volenou odpovědí bylo „Ne“ (63,16 %). Je otázkou, zda se odpovědi studentů čtvrtého ročníku odvíjejí pouze od jejich osobních postojů a názorů, nebo k těmto závěrům došli i na základě zkušeností z praxí na jednotlivých odděleních policie, které mají v rámci studia na SPŠ povinné.

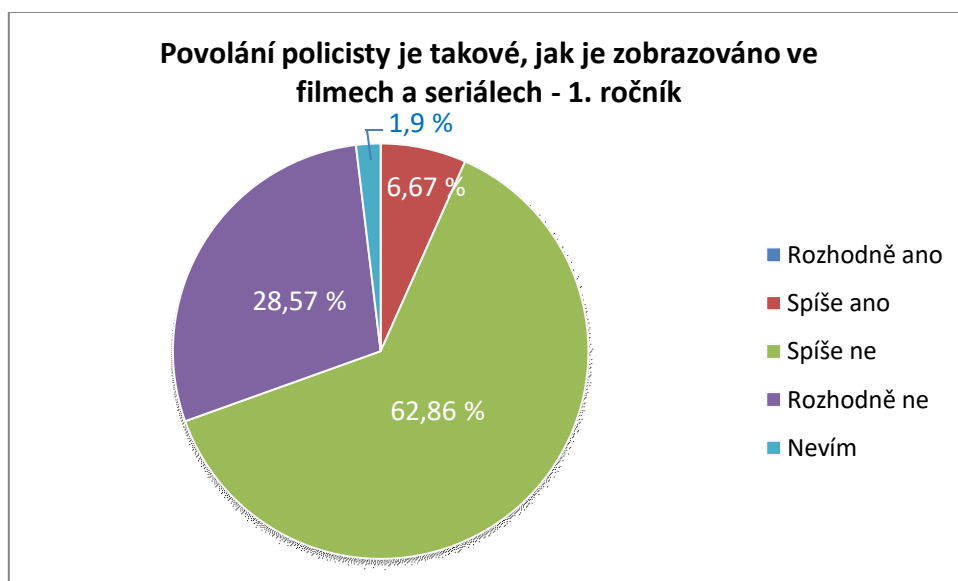
Otázka č. 9 – Myslím si, že povolání policisty je přesně takové, jak je zobrazováno ve filmech

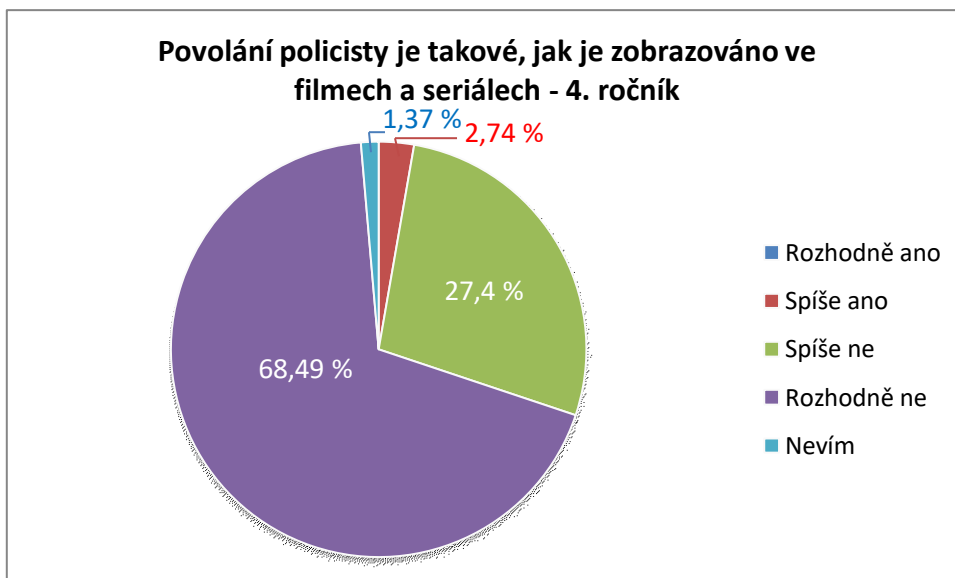
Tabulky č. 27:

1. ročník		
Povolání policisty je takové, jak je zobrazováno ve filmech	Absolutní četnost	Relativní četnost
Rozhodně ano	0	0 %
Spíše ano	7	6,67 %
Spíše ne	66	62,86 %
Rozhodně ne	30	28,57 %
Nevím	2	1,9 %

4. ročník		
Povolání policisty je takové, jak je zobrazováno ve filmech	Absolutní četnost	Relativní četnost
Rozhodně ano	0	0 %
Spíše ano	2	2,74 %
Spíše ne	20	27,40 %
Rozhodně ne	50	68,49 %
Nevím	1	1,37 %

Grafy č. 24:

Je zajímavé, že ani v jednom z ročníků nezvolil žádný ze studentů odpověď „Rozhodně ano“. V prvním ročníku byly nejčastější odpovědi „Spíše ne“ (62,86 %) a „Rozhodně ne“ (28,57 %). U studentů čtvrtého ročníku se v největší míře objevovala odpověď „Rozhodně ne“, (68,49 %) a „Spíše ne“ (27,4 %). Studenti čtvrtého ročníku jsou k tomu, jak je policejní práce zobrazována ve filmech atd. o něco kritičtější, než studenti prvního ročníku. Může tomu tak být na základě jejich zkušeností z praxí, díky kterým mají již lepší představu o tom, co policejní práce reálně obnáší. Jeden student prvního ročníku nevybral žádnou z možností, nicméně přidal vlastní odpověď „Doufám, že ano“. Ze čtvrtého ročníku dva studenti tuto otázku úplně vynechali, další dva pak nevybrali žádnou z možností, nicméně doplnili své vlastní odpovědi. Jedna z odpovědí zní „*Případ od případu. Nelze na to jednoznačně odpovědět.*“, ve druhé vlastní odpovědi to studentka pojala s nadsázkou a humorem, a napsala „*Práce ne, ale hloupost ano*“. Na základě odpovědí je možné se domnívat, že to, co je nám ve většině případů ukazováno v rámci filmů nebo seriálů, skutečné policejní práci tak úplně neodpovídá.

Otázka č. 10 – Očekávám, že po dokončení školy bude moje měsíční mzda činit:

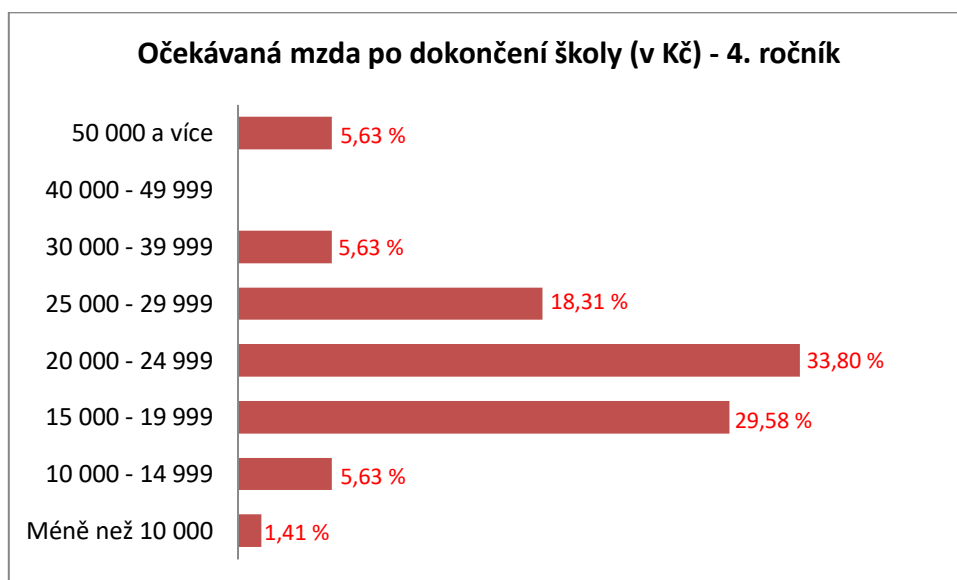
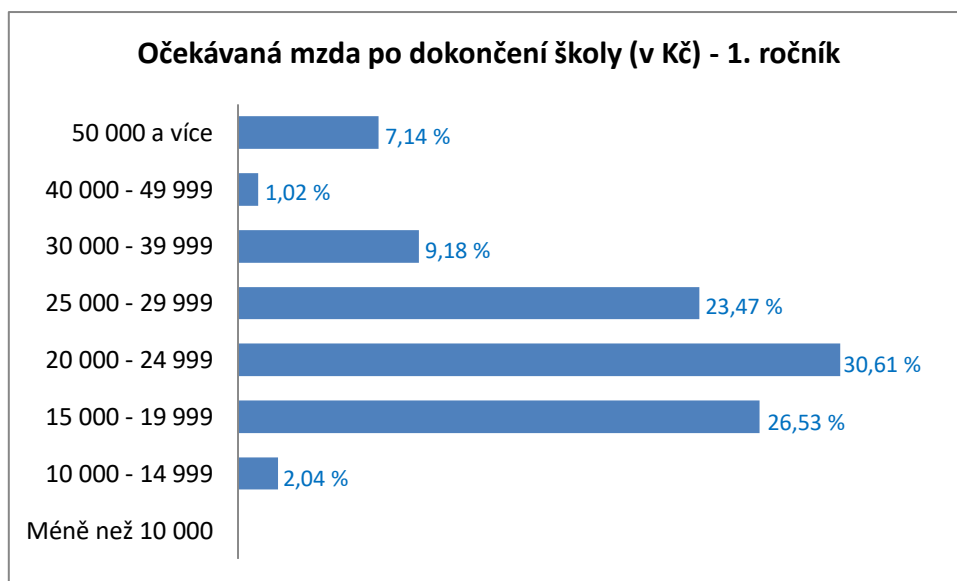
U otázek číslo 10 a 11, které byly otevřené, jsem se pro lepší přehlednost výsledků, rozhodla vytvořit intervaly, do kterých jednotlivé odpovědi zařadím.

Tabulky č. 28: Očekávaná mzda po dokončení školy

1. ročník		
Očekávaná mzda	Absolutní četnost	Relativní četnost
Méně než 10 000 Kč	0	0 %
10 000 - 14 999 Kč	2	2,04 %
15 000 – 19 999 Kč	26	26,53 %
20 000 – 24 999 Kč	30	30,61 %
25 000 – 29 999 Kč	23	23,47 %
30 000 – 39 999 Kč	9	9,18 %
40 000 – 49 999 Kč	1	1,02 %
50 000 Kč a více	7	7,14 %

4. ročník		
Očekávaná mzda	Absolutní četnost	Relativní četnost
Méně než 10 000 Kč	1	1,41 %
10 000 - 14 999 Kč	4	5,63 %
15 000 – 19 999 Kč	21	29,58 %
20 000 – 24 999 Kč	24	33,80 %
25 000 – 29 999 Kč	13	18,31 %
30 000 – 39 999 Kč	4	5,63 %
40 000 – 49 999 Kč	0	0 %
50 000 Kč a více	4	5,63 %

Grafy č. 25: Očekávaná mzda po dokončení školy

V prvním ročníku tuto otázku 1 student úplně vynechal, 4 studenti napsali „0“, 3 studenti odpověděli „Nevím“ a 1 student odpověděl „Dost“. Ze čtvrtého ročníku tuto otázku vynechali 4 respondenti, 2 studenti doplnili vlastní odpovědi, které zní: „Po dokončení SPŠ mám v plánu studovat dále a po dokončení VŠ, která nemá žádnou spojitost s prací u policie, nemůžu odpovědět“ a „Taková, abych uživil rodinu“. V obou ročnících u této otázky studenti nejčastěji uváděli částku mezi 20 000 – 25 000 Kč, na druhém místě se co do četnosti objevovaly hodnoty v rozmezí 15 000 – 20 000 Kč. Jeden ze studentů čtvrtého ročníku zde uvedl částku 1 000 000 Kč, otázkou zůstává, zda tuto částku myslel dotyčný vážně, nebo zda se jednalo pouze o humor z jeho strany. Pro zajímavost si na tomto místě dovoluji uvést, že nastupující policista bez praxe nebo do 3 let praxe, se středním vzděláním s maturitou, pobírá měsíčně hrubý služební

příjem od 24 220 Kč (Policie České republiky, © 2019). Dá se tedy říci, že většina respondentů má ohledně své budoucí nástupní mzdy poměrně reálná očekávání.

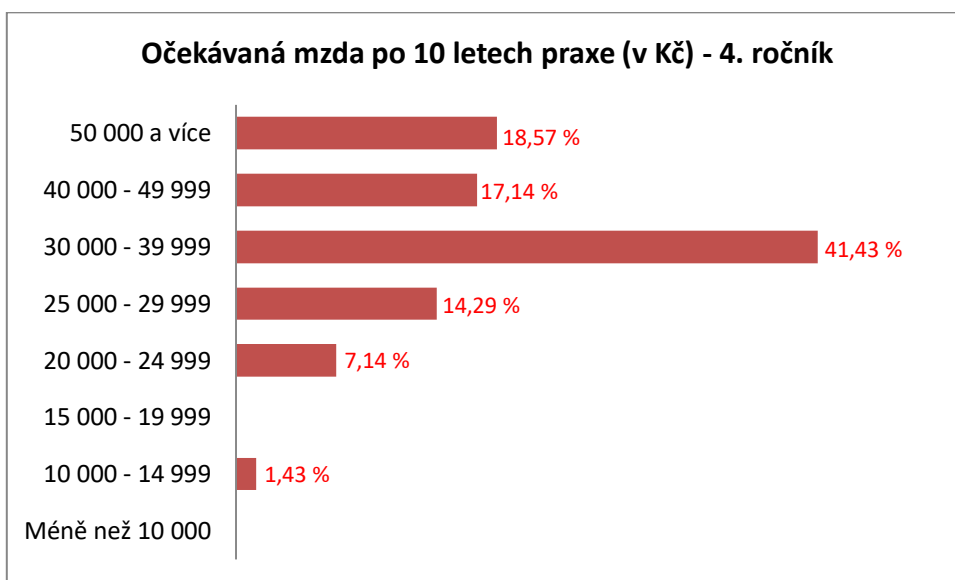
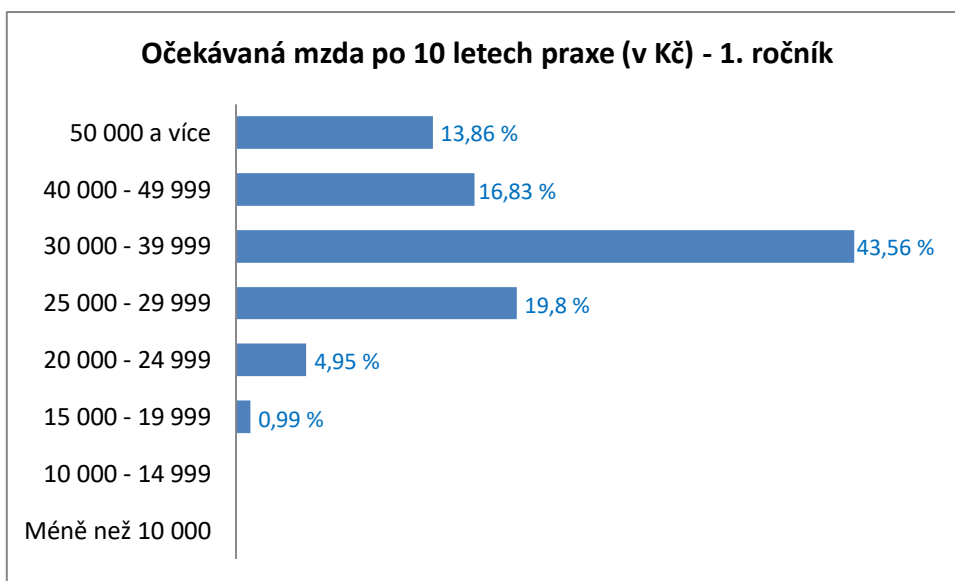
Otázka č. 11 – Očekávám, že po 10 letech praxe bude moje měsíční mzda činit:

Tabulky č. 29: Očekávaná mzda po 10 letech praxe

1. ročník		
Očekávaná mzda	Absolutní četnost	Relativní četnost
Méně než 10 000 Kč	0	0 %
10 000 - 14 999 Kč	0	0 %
15 000 – 19 999 Kč	1	0,99 %
20 000 – 24 999 Kč	5	4,95 %
25 000 – 29 999 Kč	20	19,80 %
30 000 – 39 999 Kč	44	43,56 %
40 000 – 49 999 Kč	17	16,83 %
50 000 Kč a více	14	13,86 %

4. ročník		
Očekávaná mzda	Absolutní četnost	Relativní četnost
Méně než 10 000 Kč	0	0 %
10 000 - 14 999 Kč	1	1,43 %
15 000 – 19 999 Kč	0	0 %
20 000 – 24 999 Kč	5	7,14 %
25 000 – 29 999 Kč	10	14,29 %
30 000 – 39 999 Kč	29	41,43 %
40 000 – 49 999 Kč	12	17,14 %
50 000 Kč a více	13	18,57 %

Grafy č. 26: Očekávaná mzda po 10 letech praxe

V prvním ročníku jeden student tuto otázku vynechal, jeden uvedl, že neví, jeden uvedl pouze „vysokou částku“, další tři studenti pak napsali, že očekávají částku, která bude vyšší než po dokončení školy. Oproti předešlé otázce zde nikdo z dotazovaných nenapsal částku nižší než 15 000 Kč, částku nižší než 20 000 Kč napsal pouze jeden student. Téměř polovina respondentů prvního ročníku (43,56 %) očekává, že po 10 letech praxe bude jejich mzda činit zhruba 30 000 – 40 000 Kč, necelých 20 % očekává částku mezi 25 000 – 30 000 Kč, více než 13 % pak očekává měsíční mzdu vyšší než 50 000 Kč. Ve čtvrtém ročníku tuto otázku vynechali 4 studenti, 3 místo částky uvedli slovní odpověď: „*Nemám v plánu pracovat u policie, proto nemůžu odhadnout plat*“ a „*vyšší než v předchozí odpovědi*“ (tuto odpověď napsali 2 studenti). U studentů 4. ročníku můžeme vidět podobné výsledky jako u studentů mladších, nejčastější byla odpověď v rozmezí 30 000 – 40 000 Kč (41,43 %). Nicméně druhou nejčastější odpovědí u těchto

respondentů byla částka nad 50 000 Kč. Nicméně i zde můžeme polemizovat nad tím, zda odpověď jednoho studenta, která zněla „10 000 000 Kč“, může být považována za vážně míněnou odpověď. Dá se říci, že studenti obou ročníků ve většině očekávají, že po 10 letech praxe bude jejich mzda vyšší, než hned po ukončení studia, což je pochopitelné. Za důležité však považují zmínit, že mzda u PČR se dále odvíjí nejen na základě let praxe, nýbrž záleží také na služebním zařazení a od něj se odvíjející tarifní třídy.

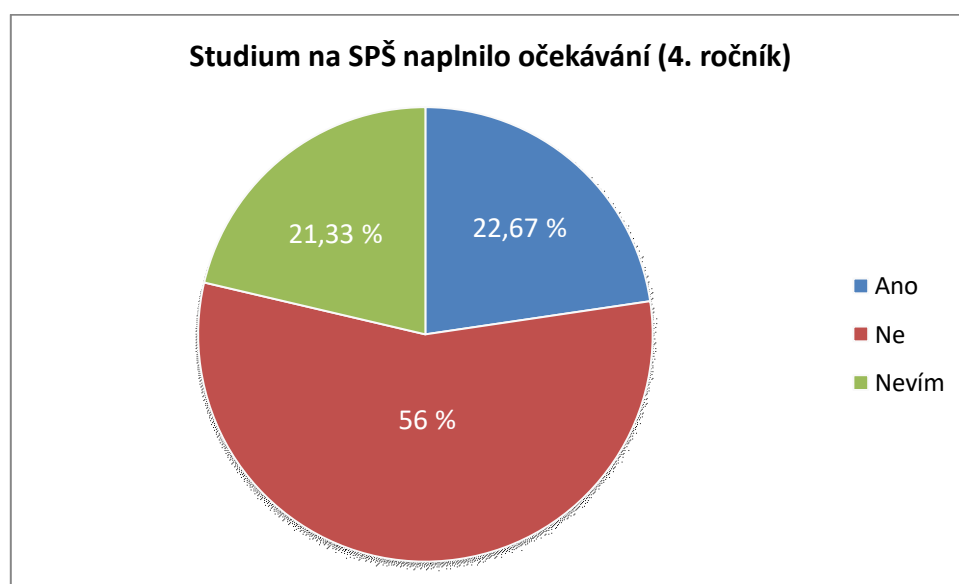
Otázka č. 12 – Studium na SPŠ naplnilo má očekávání

Otázka číslo 12 byla určena pouze pro studenty čtvrtého ročníku. Cílem zde bylo, zjistit, zda studium na střední policejní škole naplnilo očekávání, která od studia respondenti měli.

Tabulka č. 30: Očekávání od studia na SPŠ

4. ročník		
Studium na SPŠ naplnilo očekávání	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	17	22,67 %
Ne	42	56 %
Nevím	16	21,33 %

Graf č. 27: Očekávání od studia na SPŠ

Na otázku odpovědělo celkem 76 respondentů (1 student ji nechal prázdnou), někteří přidali svůj komentář (jak jsem zmiňovala již výše v textu). Více než polovina respondentů uvedla, že studium na SPŠ nenaplnilo jejich očekávání. Jeden ze studentů, který zvolil odpověď „Ne“, tuto odpověď doplnil ještě krátkým, ale poměrně velmi kritickým komentářem *„moje děti sem nepůjdou, ani moji pokrevní potomci, možná až se změní systém“*. Je trochu škoda, že daný student neuvedl, co přesně se mu na studiu nelíbilo (případně co konkrétně si představuje pod onou změnou systému), aby bylo snazší porozumět jeho komentáři a stylu, jakým byl napsán. Další dva studenti uvedli poněkud obsáhlejší komentáře: *„Škola mě baví, ale mrzí mě, že nám vedení zakázalo Gaudeamus. Že jsme byli demotivováni od vysokých škol. Že pro zájemce k PČR nejsou dělány psychotesty. Že pro zájemce na vysokou školu nejsou dělány přípravné kurzy.“* Druhý komentář zní: *„Ano, nejdříve jsem ale očekával, že po dokončení školy budu mít nějaké výhody oproti ostatním žadatelům o práci u PČR, na tom by měla škola zapracovat. Mně osobně se na této škole moc líbilo a doporučil bych ji mým mladším kamarádům, ale upozornil bych je na fakt, že z toho pro ně neplyne žádná výhoda, Nelíbí se mi novinky, které škola zavádí – nástupy na internát ve 21:30; zákaz Gaudeamusu; zákaz chodit do školy v obuvi, jakou si sám zvolím (v šatně bych se přezul). Škola nesmyslně řeší hlouposti, namísto aby řešila věci, které jsou podstatné (např. drogy).“* Právě zákaz účasti na Gaudeamu je něco, co zmiňovali někteří studenti již u otázky číslo 6, ve které byli dotazováni, zda plánují nastoupit na VŠ. V době dokončování této práce jsem bohužel již nestihla prokonzultovat s vedením školy, proč k tomuto kroku došlo (případně v čem přesně tento zákaz spočívá). Domnívám se, že pokud na SPŠ takový zákaz skutečně vznikl, mělo to zřejmě svá odůvodnění, nicméně studenty je to vnímáno negativně.

Potěšil mě však fakt, že i přesto, že někteří studenti vypsali, co se jim na škole nelíbí, nebo co by podle nich bylo potřeba změnit (případně vylepšit), zmiňovali také to, že se jim na škole líbí, baví je a doporučili by ji svým kamarádům.

Diskuze:

V začátku této části bych se nejprve chtěla vyjádřit k výzkumným otázkám, které jsem si pro tuto práci vymezila – důvodům, proč jsem zvolila právě tyto otázky, a také k jakým odpovědím jsem v této souvislosti došla. Později bych se v této kapitole chtěla zaměřit také na celkové zhodnocení mého výzkumu.

Výzkumná otázka č. 1 se týkala toho, zda se bude sebepojetí studentů 1. a 4. ročníku nějak výrazněji lišit. Podle Vágnerové (1999) nějakou dobu trvá, než se dospívající zorientuje ve svém novém tělovém schématu a přijme novou identitu, takže by se dalo předpokládat, že co se například spokojenosti se vzhledem týče, měli by studenti čtvrtého ročníku být „spokojenější“, respektive hodnotit sami sebe pozitivněji, lépe se přijímat. Výsledky mého výzkumného šetření ukazují, že právě ve čtvrté otázce, kde jsem se ptala na spokojenost se vzhledem, vykazovali studenti vyššího ročníku o něco lepší výsledky (vyšší spokojenost). V teoretické části jsem dále uváděla, že na základě dynamiky sebepojetí, dochází postupně u jedince k určitým změnám osobnosti, kdy si na základě zkušeností se sebou samým, dokáže postupně lépe uvědomovat jaký je on sám a lépe se vyrovnává s novými zkušenostmi, které mu život přináší (Vymětal, 2006). Potvrdilo se, že u některých otázek (např. otázka č. 12 týkající se osobnostní vyrovnanosti nebo otázka č. 16 zaměřující se na schopnost obhájit své názory a postoje) dosahují starší studenti lepších výsledků, což by odpovídalo teorii, že v tomto věku jedinci již v podstatě přijali svou novou identitu (respektive jsou v jejím přijímání dále než jedinci mladší), jak popisuje např. Vágnerová (2009), případně mají také již lépe vymezené a ukotvené své vlastní hodnoty a osobní orientaci, o nichž hovoří například Langmeier a Krejčířová (2006). Za zmínku určitě stojí, že v otázkách na snahu pomoci druhým, jednat čestně a spravedlivě atd. však studenti obou ročníků dosahovali velmi podobných (dobrých) výsledků, což mimo jiné koresponduje s očekávanými osobnostními vlastnostmi policisty, tak, jak je popisuje Číhal (2008). Srovnání výsledků u obou ročníků uvádím vždy u každé otázky zvlášť, nicméně obecně si netroufám říci, že se sebepojetí studentů prvního a čtvrtého ročníku zásadně odlišuje. Jsou aspekty, kde jsou sice rozdíly o něco patrnější, ale zároveň nalezneme mnoho také těch, kde mezi jednotlivými ročníky rozdíly téměř nejsou.

Než začnu s diskuzí ohledně dalších 3 výzkumných otázek, dovoluji si na tomto místě zmínit, že vzhledem k tomu, že se tyto otázky (jakožto v podstatě celá práce) týkají velmi

specifického tématu, nepodařilo se mi v odborné literatuře dohledat relevantní zdroje, se kterými bych mohla tyto své výsledky srovnávat. Zodpovězení těchto výzkumných otázek tak bude založeno především na mých vlastních myšlenkách, informacích od mých blízkých, kteří mají s prací u policie zkušenost, a výsledcích, které jsem získala v průběhu výzkumu k této bakalářské práci.

Výzkumná otázka č. 2: se věnovala tomu, zda má více než polovina respondentů v úmyslu v budoucnosti pracovat u policie. Z celkového počtu 184 respondentů, označilo v otázce na plánované budoucí zaměstnání 95 z nich (51,63 %), že by chtělo v budoucnu pracovat u policie, tedy téměř přesně polovina. Přiznám se, že jsem u této otázky očekávala číslo o něco vyšší. Domnívám se, že by tyto výsledky mohly souviset mimo jiné s tím, že někteří studenti při nástupu na policejní školu, konkrétněji nevědí, co všechno policejní práce obnáší, a když se to pak v rámci výuky nebo praxí dozvědí, jsou zklamáni, že to není takové, jaké si to vysnili (například že policejní práce mnohdy obnáší více papírování, než zákroků jako vystřižených z akčních filmů).

Výzkumná otázka č. 3 velmi úzce souvisí s předchozí výzkumnou otázkou, a obsahovala cíl zjistit, jestli je mezi studenty prvního ročníku větší podíl těch, kteří v budoucnu plánují pracovat u policie, než u studentů čtvrtého ročníku. Pro tuto otázku jsem se rozhodla z důvodu, že díky osobní zkušenosti (a zkušenostem některých mých známých) vím, že se někdy stává, že si člověk v souvislosti s osobním (a osobnostním) vývojem až během studia nějakého oboru uvědomí, že „to vlastně není pro něj“, že by se chtěl v budoucnu věnovat něčemu úplně jinému. Můj předpoklad, že by se několik studentů vnímajících to podobně, mohlo vyskytnout i zde, se naplnil. V druhé otázce dotazníku na očekávání, jsem se studentů ptala na jejich plánované budoucí zaměstnání. Možnost „u policie“ zvolilo 64,49 % respondentů z prvního ročníku, ale pouze 33,77 % respondentů z ročníku čtvrtého. Některé z možných důvodů, které mohou vést k takovýmto výsledkům, jsem popsala na několika místech v této práci, např. přímo u vyhodnocení této otázky v kapitole 5.2, a také u předchozí výzkumné otázky.

Výzkumná otázka č. 4 se zabývala tím, zda si více než polovina respondentů myslí, že profese policisty je prestižní (spojenou s úctou). Zajímavý je rozdíl mezi výsledky u prvního a čtvrtého ročníku v otázce na prestiž povolání policisty. Jak jsem zmínila výše, v prvním ročníku si myslí, že povolání policisty je prestižní 72, 9 % respondentů, ve čtvrtém ročníku to je pouze 28,95 %. Možné důvody jsem již uvedla. Když se pak podíváme na celkový počet respondentů, kteří zodpověděli tuto otázku – 184, zjistíme, že

si pouze zhruba polovina z nich – 54,35 % myslí, že povolání policisty je prestižní. Na výzkumnou otázku by se tedy dalo odpovědět, že ano, více než polovina respondentů si myslí, že povolání policisty je prestižní, nicméně výsledek něco málo přes 50 % není až tolik přesvědčivý. Uvědomuji si však, že zde mohlo u některých respondentů docházet k rozporu ohledně toho, co si myslí o profesi policisty oni sami a co si o ní podle nich myslí společnost, respektive, že pro ně samotné může být povolání policisty prestižní a mohou k němu chovat úctu, nicméně společnost se někdy k tomuto povolání staví spíše s despektem.

Určitou slabinu tohoto výzkumného šetření spatřuji v tom, že některé otázky dotazníku mohly být formulovány jasněji (konkrétněji), např.: u otázek v rámci dotazníku na sebepojetí, mohly být někdy zavádějící údaje typu „často“, které mohou pro každého respondenta znamenat jinou frekvenci, u otázek číslo 10 a 11 v dotazníku na očekávání, které se týkaly očekávané měsíční mzdy, nemuselo být respondentům vždy jasné, zda mají doplnit částku hrubého nebo čistého měsíčního příjmu, což mohlo dle toho, jak zadání pochopili, ovlivnit jak vysokou částku uvedli. Dále bych také u dotazníku týkajícího se sebepojetí příště volila spíše škálu se slovním ohodnocením, než pouze s čísly, kde i přesto, že bylo na dotazníku uvedeno, že 1 = rozhodně nesouhlasím a 5 = rozhodně souhlasím, nelze vyloučit, že mohlo u některých respondentů dojít k záměně, tedy že hodnotili na stupnici jako ve škole, což by mohlo výsledky trochu zkreslit. Přímou na dotazníku bych v budoucnu také upozornila na skutečnost, že pokračuje na druhé straně, abych tak měla větší šanci předejít situaci, kdy část respondentů vyplní pouze stranu první, jako se mi to stalo u několika dotazníků zde.

Pokud bych podobný výzkum dělala někdy v budoucnu znovu, určitě bych se snažila dotazníkové šetření doplnit alespoň několika rozhovory (například polostrukturovanými), díky nimž by mohlo být snazší komplexněji pochopit některé odpovědi – především ty, které se vyskytují v dotazníku na očekávání (například by mohlo být zajímavé detailněji rozebrat, proč studium na SPŠ nenaplnilo očekávání více než 50 % respondentů čtvrtého ročníku, případně zjistit jaká konkrétní očekávání, která měli, nebyla naplněna).

Závěr

Jedním z hlavních cílů této bakalářské práce bylo zjistit, zda se nějak odlišuje sebepojetí a očekávání studentů prvních a čtvrtých ročníků střední policejní školy. V teoretické části jsem se zaměřila především na vymezení základních pojmů a jakési představení oblasti, které se ve své práci věnuji. Vzhledem k výběru poměrně specifického tématu, jsem od začátku tušila, že práce bude stát především na části praktické.

V oblasti sebepojetí bylo zajímavé se dozvědět, že respondenti jednotlivých ročníků se jemně odlišují například v oblasti vnímání své vlastní fyzické zdatnosti, oblíbenosti v kolektivu nebo schopnosti obhájit své názory a postoje. Téměř totožné výsledky obou ročníků byly zjištěny zejména v oblasti tendence jednat čestně a spravedlivě. V rámci výzkumu sebepojetí, jsem nicméně došla k závěru, že pomocí mnou vytvořeného dotazníku jsem sice měla možnost zjistit určité nuance, co se sebepojetí studentů v prvním a čtvrtém ročníku týče, ale že takto stručný dotazník bohužel nemůže sloužit k plnohodnotnému a zobecňujícímu vyjádření, zda se sebepojetí studentů v těchto ročnících výrazněji liší nebo neliší.

V oblasti zaměřené na očekávání pro mě bylo zajímavé zjištění, kolik studentů SPŠ v budoucnu plánuje pracovat přímo u PČR, případně kam jinam by profesně chtěli směřovat. Výsledky ukázaly, že z celkového počtu respondentů, by v budoucnu chtěla pracovat u policie zhruba polovina. Zaujal mne ale také celkový postoj studentů k profesi policisty, ať už jde o zobrazování tohoto povolání ve filmech, nebo jak je dle jejich názoru vnímáno společností. Ukázalo se, že studenti čtvrtého ročníku jsou ke studiu i k samotnému vykonávání práce policisty mnohdy skeptičtější, než jejich mladší kolegové. K lepšímu pochopení některých informací, získaných v rámci dotazníkového šetření, mi velmi pomohly komentáře, kterými někteří respondenti doplnili své odpovědi.

Osobně si myslím, že povolání policisty je poměrně náročné, nicméně velmi záslužné a potřebné, tudíž mě mrzí, že je dnešní společností mnohdy znevažováno. Toto znevažování může totiž negativně působit také na studenty policejních škol, případně je může od práce policisty dokonce odradit.

Jak jsem nastínila již v diskuzi, jsou věci, které bych v této práci příště udělala jinak (i zde tedy platí ono známé, že „chybami se člověk učí“), domnívám se však, že i přesto může tato bakalářská práce sloužit jako podklad pro případné další bakalářské/diplomové

práce, které se budou nějakým způsobem zaměřovat na studenty policejních škol nebo budoucí policisty.

Seznam použité literatury:

BLATNÝ, M. a kol. *Psychologie osobnosti: hlavní témata, současné přístupy*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3434-7.

BLATNÝ, M. a PLHÁKOVÁ, A. *Temperament, inteligence, sebepojetí: nové pohledy na tradiční témata psychologického výzkumu*. Brno: Psychologický ústav Akademie věd ČR, 2003. ISBN 80-86620-05-0.

ČÍHAL, V. *Problematika základní odborné přípravy příslušníků Policie ČR*. Brno, 2008. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta humanitních studií, Institut mezioborových studií Brno.

DRAPELA, V. J. *Přehled teorií osobnosti*. 6. vydání. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0040-6.

ERIKSON, E. H. *Životní cyklus rozšířený a dokončený: doplněné vydání o devátém stupni vývoje od Joan M. Eriksonové*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1999. ISBN 80-7106-291-X.

FARKOVÁ, M. *Dospělost a její variabilita*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2480-5.

FRANCLOVÁ, M. *Zahájení školní docházky*. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-4463-6.

HARTL, P. a HARTLOVÁ, H.. *Psychologický slovník*. 3. aktualizované vydání. Praha: Portál, 2015. ISBN 978-80-262-0873-0.

GILLERNOVÁ, I., KREJČOVÁ, L. a kol. *Sociální dovednosti ve škole*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3472-9.

KLOMSTEN, A., SKAALVIK, E. a ESPNES, G. Physical Self-Concept and Sports: Do Gender Differences Still Exist?. *Sex Roles*. 2004, **50**, 119–27.

LANGMEIER, J. a KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. 2. aktualizované vydání. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1284-9.

MASSENZANA, F. Autoconcepto y autoestima: ¿sinónimos o constructos complementarios?. *Psocial*. 2017, **3**(1), 39 – 52.

NAKONEČNÝ, M. *Lidské emoce*. Praha: Academia, 2000. ISBN 80-200-0763-6.

NAKONEČNÝ, M. *Motivace lidského chování*. Praha: Academia, 1996. ISBN 80-200-0592-7.

OREL, M., OBEREIGNERŮ, R. a MENTEL, A. *Vybrané aspekty sebepojetí dětí a adolescentů*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2016. Dostupné z: https://doivup.upol.cz/artkey/doi-990001-8300_vybrane_aspekty_sebepojeti_u_adolescentu.php

Policie České republiky [online]. ©2019 [cit. 2019-07-05]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/prijem-vysluhove-naroky-a-dalsi-benefity.aspx>

PRAŠKO, J. *Jak vybudovat a posílit sebedůvěru*. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1352-6.

SEDLÁČKOVÁ, D. *Rozvoj zdravého sebevědomí žáka*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2685-4.

SMÉKAL, V. *Pozvání do psychologie osobnosti: člověk v zrcadle vědomí a jednání*. 2. opravené vydání. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 80-86598-65-9.

ŠIFFELOVÁ, D. *Rogersovská psychoterapie pro 21. století: vybraná témata z historie a současnosti*. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-2938-1.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese: variabilita a patologie lidské psychiky*. Praha: Portál, 1999. ISBN 80-7178-214-9.

VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. 2. doplněné a přepracované vydání. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 978-80-246-2153-1.

VYMĚTAL, J. *Obecná psychoterapie*. 2. rozšířené a přepracované vydání. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-0723-3.

VYMĚTAL, J. a kol. *Speciální psychoterapie*. 2. přepracované a doplněné vydání. Praha: Grada, 2007. ISBN 978-80-247-1315-1.

Přílohy

Seznam příloh:

Příloha č. 1 – Dotazník sebepojetí

Příloha č. 2 – Dotazník očekávání

Příloha č. 3 – Jiné plánované budoucí zaměstnání – 4. ročník

Příloha č. 1 – Dotazník sebepojetí

Dotazník pro studenty Střední policejní školy (dále jen SPŠ).

1 = rozhodně nesouhlasím; 5 = rozhodně souhlasím

Dotazník je zcela anonymní.

Jsem

- Muž
- Žena

V současné době navštěvuji

- 1. ročník SPŠ
- 4. ročník SPŠ

Znám se osobně s někým, kdo pracuje u Policie České republiky

- Ano
- Ne

1. Myslím si o sobě, že jsem fyzicky zdatný/á

1   2   3   4   5

2. Bývám ve školním/pracovním kolektivu oblíbený/á

1   2   3   4   5

3. Myslím si, že dobře zvládám řešení konfliktů

1   2   3   4   5

4. Jsem spokojený/á se svým vzhledem

1   2   3   4   5

5. Mám dobré vztahy s rodiči, sourozenci, partnerem/partnerkou

1   2   3   4   5

6. Problémy vždy řeším s chladnou hlavou

1   2   3   4   5

7. Jsem spokojený/á se svými studijními výsledky

1   2   3   4   5

8. Vždy se snažím jednat čestně a spravedlivě

1   2   3   4   5

9. Vždy se snažím pomáhat těm, kteří mou pomoc potřebují

1   2   3   4   5

10. Ve svém volném čase se často nudím a nevím, co dělat

1   2   3   4   5

11. Myslím si, že jsem snadno ovlivnitelný/á

1   2   3   4

12. **Považuji se za vyrovnanou osobnost**

1   2   3   4   5

13. **Myslím si, že mám příliš nízké sebevědomí**

1   2   3   4   5

14. **Často jsem ochotný/á dělat kompromisy**

1   2   3   4   5

15. **Považuji se za optimistu**

1   2   3   4   5

16. **Dokážu si obhájit své názory a postoje**

1   2   3   4   5

17. **Myslím si, že jsem tolerantní k ostatním lidem**

1   2   3   4   5

18. **Jsem celkově spokojený/á s kvalitou svého života**

1   2   3   4   5

Příloha č. 2 – Dotazník očekávání

Dotazník pro studenty Střední policejní školy (dále jen SPŠ).

Dotazník je zcela anonymní.

Jsem

- Muž
- Žena

V současné době navštěvuji

- 1. ročník SPŠ
- 4. ročník SPŠ

Znám se osobně s někým, kdo pracuje u Policie České republiky

- Ano
- Ne

1. Pro studium na SPŠ jsem se rozhodl/a:

- Naprosto samostatně
- Díky doporučení rodičů (případně jiného blízkého člověka)
- Protože jsem chtěl/a jít na stejnou střední školu jako kamarád/ka
- Jiné (doplňte):

2. V budoucnu bych chtěl/a pracovat:

- U policie
- U bezpečnostní agentury
- U vězeňské služby
- Jiné (doplňte):

- Zatím nevím

3. Pokud chci pracovat u policie, tak mě nejvíce láká práce u:

- Městské policie
- Pořádkové policie
- Služby kriminální policie a vyšetřování
- Služby cizinecké policie
- Jiné (doplňte):

4. Myslím si, že studium na SPŠ mi pomůže v budoucnu získat mé vysněné povolání (1 = rozhodně nesouhlasím, 5 = rozhodně souhlasím):

1   2   3   4   5

5. Po dokončení střední školy plánuji pokračovat ve studiu na Vyšší odborné škole policejní

- Ano
- Ne
- Zatím nevím

6. **Po dokončení střední školy/vyšší odborné školy plánuji nastoupit na vysokou školu:**
- Ano
  - Ne
  - Zatím nevím

7. **Pokud chci nastoupit na vysokou školu, plánuji podat si přihlášku na Policejní akademii:**
- Ano
  - Ne
  - Zatím nevím

8. **Myslím si, že povolání policisty je prestižní (je ve společnosti spojeno s úctou):**
- Ano
  - Ne
  - Nevím

9. **Myslím si, že povolání policisty je přesně takové, jak je zobrazováno ve filmech a televizních seriálech:**
- Rozhodně ano
  - Spíše ano
  - Spíše ne
  - Rozhodně ne
  - Nevím

10. **Očekávám, že po dokončení školy bude moje měsíční mzda činit:** *(doplňte částku)*

---

11. **Očekávám, že po 10 letech praxe bude moje měsíční mzda činit:** *(doplňte částku)*

---

12. **Studium na SPŠ naplnilo má očekávání:** *(vyplní pouze studenti 4. ročníku)*
- Ano
  - Ne
  - Nevím

Příloha č. 3 – Jiné plánované budoucí zaměstnání – 4. ročník

- „Management/pedagogika“
- „V hadronovém urychlovači v cernu“
- „HZS“
- „BIS“ (odpověď se objevila 4x)
- „VZ“
- „Oblast práva“ (odpověď se objevila 3x)
- „Vojenská služba/Armáda“ (odpověď se objevila 4x)
- „V oblasti bezpečnostních služeb“
- „Fotbal“
- „Psychologie-poradenství“
- „Jako grafik či jako Iták, pracovat s počítači“
- „(Vystudovat) Studovat dále a až potom se rozhodnu dle svých možností a známostí“
- „Doprava“
- „V zahraničí, nejlépe cestovní ruch / Cestovní agentura“ (odpověď se objevila 2x)
- „V dopravě. Nejlépe jezdit s kamionem“
- „Mimo práci se služebním poměrem, chci jít úplně mimo tento obor“
- „Zpravodajská služba“
- „V oblasti medicíny“ (odpověď se objevila 2x)
- „Učitelka“
- „V krizovém štábu nebo nějakém obdobném oboru. Hlavně chci pomáhat lidem.“
- „Podnikat/OSVČ“ (odpověď se objevila 2x)
- „Pracovat“
- „V mateřské školce“
- „Něco, kde vydělám dost peněz na to, abych s přehledem zajistil svoji rodinu a mohl vést krásný pohodlný život“